BONDIA® ARUBA

Diasabra 17 di Mei 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Bon Gobernacion den...
Rumbo robez caba...?

Pagina 5

Segun parlamentario Wever-Croes no tin problema tocante retiro di director

Pagina 3

- **Cuenta Anual 2021 di Pais Aruba entrega na Algemene Rekenkamer**

Pagina 6

- **Brasil ta confirma su prome brote di gripe aviar**

Pagina 7

- **9 scol primario Islamico lo tin apertura na Hulanda proximo aña**

Pagina 9

Documento ta demostra consecuencianan cu recorte di 10% di goederen en diensten lo tin pa comunidad

Pagina 4

Merca ta afirma cu no tin autoridad pa debolbe Venezolanonan manda El Salvador

Pagina 10

Negociacion di paz Rusia-Ucrania ta termina den menos di dos ora

Pagina 24

Economia di Aruba na Maart: Un momento di recuperacion y complehidad

Den su Monthly Tables mas reciente, publica e siman aki, Banco Central di Aruba a duna un bista riba economia di Aruba pa luna di maart ultimo. Mientras Aruba ta move den e di dos kwartaal di 2025, e indicadornan economico di nos pais ta pinta un imagen di resiliencia y crecemento midi.

E Monthly Tables pa luna di maart ta duna un revision estadistico amplio di e prestacion economico di nos isla, cubriendo tur cos, desde entrada di gobierno te suministro di placa y metrico di turismo.

Oferta monetario ta alcansa nivel record memey di crecemento domestico stabiel

Maart 2025 a cera cu un oferta monetario (M2) alcansando Afl. 6.534.1 miyon, marcando un aumento stabiel luna pa luna di 1.9 porciento. E aumento aki ta refleha tanto expansion robusto di credito domestico y un fluho di fondo stranhero, dos componente critico pa reforsa likides den economia Arubano.

Credito domestico neto a crece cu Afl. 3.8 miyon durante maart, impulsa principalmente pa un aumento notable den reclamo den sector priva. Prestamo na individuonan a aumenta cu Afl. 77.5 miyon, indicando prestamo sosteni – particularmente den sector di vivienda, cu a absorb'e Afl. 47.2 miyon di e aumento aki.

Sinembargo, prestamo di negoshi a contrae levemente, sugeriendo cautela of saturacion den credito pa empresa.

Interesantemente, e fluho di fondo stranhero a contribui un Afl. 42.8 miyon adicional, reforsando e rol di capital externo y remesa den mantene un suministro stabiel di placa y yuda e sistema bancario acomoda e aumento den demanda domestico pa likides.

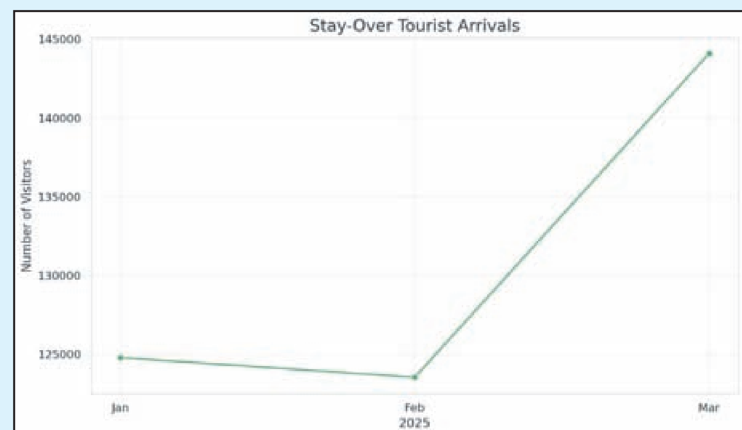
Turismo: Prestacion stabiel, pero momentum bahando

Turismo ta keda un pilar importante pa economia di Aruba, pero datonan di maart ta sugeri un desaceleracion den crecemento aña pa aña. Mientras e yegada total di bishitante stay-over a alcansa 144.095, un aumento di apenas 1.9 porciento compara cu maart 2024, e ta refleha un slowdown di e crecemento di dos cifra observa den gran parti di 2023.

Anochi di bishitante – un proxy fuerte pa footprint economico di turismo – a aumenta marginalmente na 946.529, cu un duracion averahe di estadia di 6.6 anochi, tiki menos cu e 6.8 anochi registra den e mesun periodo aña pasa.

Nort America ta keda e mercado principal pa Aruba, contribuyendo casi 77 porciento di tur bishitante, maske crecemento for di Merca en particular a baha na apenas 1% YOY.

Latino America a mustra señalnan mas prometedor, specialmente cu un aumento di 11.1 porciento den yegada di Venezolano, maske e aumentonan aki ainda ta hopi mas abao cu nan peaknan historico. Mientras tanto, e cifranan Europeo a suavisa levemente, reforsando e necesidad pa un diversificacion di mercado mas profundo pa preveni demasiado dependencia riba tiki mercado clave.

Entrada di gobierno cu caida skerpi

Un di e cambionan mas preocupante na maart tabata e caida skerpi den entrada di gobierno. Entrada total tabata Afl. 110.5 miyon, un reduccion di e Afl. 128.7 miyon na maart 2024 – un contraccion di 14 porciento.

E caida tabata lidera pa menos entrada di impuesto, specialmente den e categorianan:
BBO/BAVP, cu a cay na Afl. 33 miyon for di Afl. 40.4 miyon e aña prome;
Impuesto riba divisa, cu a cay dramaticamente na Afl. 0 despues di contribui Afl. 10.3 na maart 2024. E anomalia estadistico aki ta señala probablemente un problema tecnico of cambio den politica cu no a keda elabora den e rapport publico di CBA;
Invoerrechten, tradicionalmente un fuente solido di entrada, a keda stagna na Afl. 18.8 miyon, reflehando un posible debilitacion den volumen di importacion.

E unico mehoracion modesto a bin di room tax di hotel y licencia pa wega di placa, ambos cu a keda stabiel danki na tasanan ainda fuerte di ocupacion. Pero e señal fiscal general ta cla: entrada di impuesto den caha di gobierno ta bao presion, y a menos cu reverti esaki, e por tin impacto riba capacidad presupuestario pa servicionan social y infrastructura.

Prijs di consumidor: Inflacion ta keda controla

Inflacion ta keda en gran parti bao control. Indice di Prijs di Consumidor (CPI) pa luna di maart 2023 tabata registra na 109.5, reflehando un aumento di apenas 0.1% compara cu e mesun luna aña pasa. Esaki ta implica cu mientras economia di Aruba ta expandiendo, e no ta experimentando presion significante riba prijs.

Notablemente, e averahe di tres luna a aumenta cu 0.4%, indicando un momentum modesto di ascenso. Durante ultimo 12 luna, e tasa di inflacion ta para na 1.4 porciento, comodamente bao di e averahenan regional. E ambiente aki di inflacion controla ta sostene poder di compra real y ta duna Banco Central un tiki flexibilidad den politica.

Posicion monetario di gobierno ta debilita

E posicion di gobierno dentro di sistema monetario a deteriora levemente. Su responsabilidad neto na sistema bancario a aumenta cu Afl. 43 miyon, principalmente pa motibo di un drawdown di deposito na banconan comercial, posiblemente pa cubri necesidadnan presupuestario memey di reduccion di entrada.

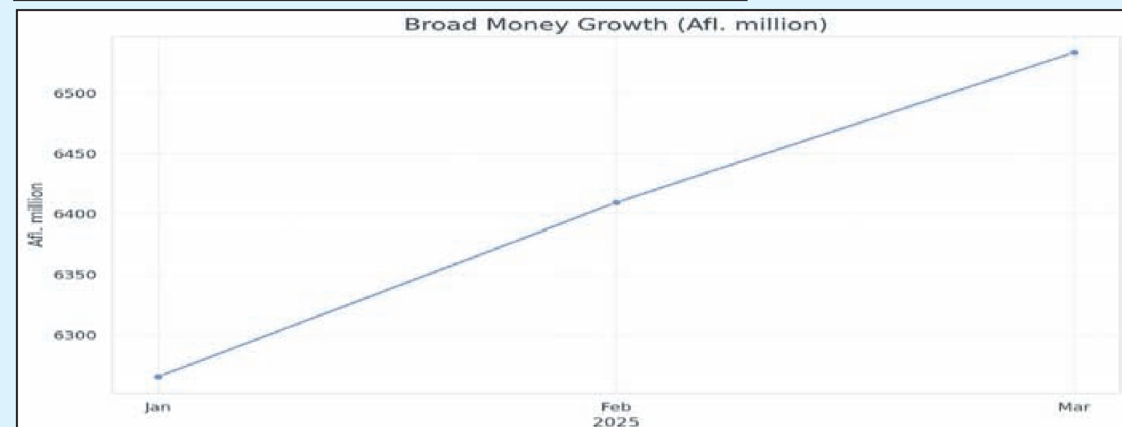
Likides bruto tambe a cay, cu deposito liber bahando di Afl. 97.0 miyon na februari, pa Afl. 29.3 miyon na maart. Depositonan cu destino specifico a aumenta modestamente, pero en general, esaki ta refleha un aumento den stress financiero den operacionnan di gobierno – subrayando e importancia di prudencia fiscal den e lunanan nos dilanti.

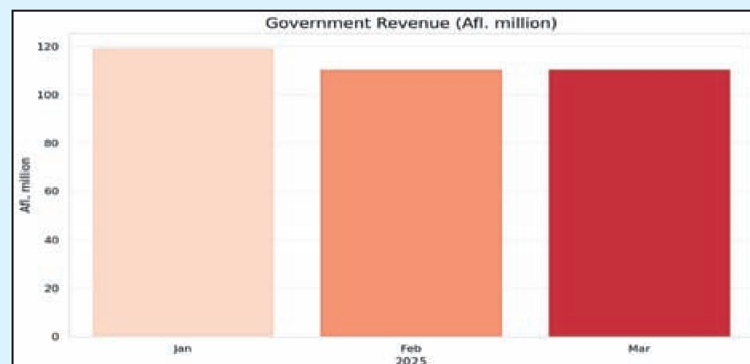
Un vision mixto pero manehable

Maart 2025 a presenta un imagen di optimismo cauteloso marca pa riesgonan emergente. E sistema financiero di Aruba ta keda likido, sosteni pa aumento den credito na hogar y fluho stabiel di entrada stranhero. Turismo ta keda genera actividad base fuerte, pero su momentum ta bahando. E preocupacion mas inmediato ta den prestacion fiscal, mientras entrada di impuesto den caha di gobierno ta reduci compara cu un marco di gastonan stabiel.

Si Aruba ta bay mantene e balans aki entre crecemento y stabilidad, esnan responsable pa formula politica lo mester atende e reduccion den diversificacion di turismo, e base di impuesto cu ta shrink, y e necesidad pa resiliencia financiero mas grandi pa gobierno.

Asina mes, Aruba ta keda fuerte. Cu maneho macroeconomico prudente y inversion strategico den sectornan nobo, e isla por construi riba su recuperacion post-pandemia y delinea un caminda pa crecemento sostenible y inclusivo.

Segun parlamentario Wever-Croes:

Tanto director, sindicato y miembronan di hunta di WEB a sigura cu no tin problema cu retiro di director

Manera ta conoci, recientemente parlamentario di fraccion AVP, Clifford Heyliger como tambe medionan di comunicacion a trece dilanti informacion di un situacion cu lo tabata andando na WEB Aruba NV y cu lo por a termina den e posible retiro di director di e compania, loke a trece inkietud. Parlamentario y ex-prome minister Evelyn Wever-Croes (MEP) a reacciona riba esaki den un video cu el a comparti riba su pagina di Facebook unda e tabata duna comentario na prensa.

Den su reaccion, parlamentario Wever-Croes a sigura cu despues di a papia cu director di WEB, cu sindicato di WEB y cu diferente miembro di e directiva di e hunta di supervision, cu nan a sigura na su persona cu no tin ningun problema cu retiro di e director.

El a remarca cu e director di WEB Aruba ta uno capaz y alabes a enfatisa cu WEB ta un compania estatal cu ta cay bao di e reglanan di corporate governance bastante estricto y cu e ta sigur cu nan lo sigui atene nan mes na e reglanan aki, manera cu nan a haci durante su gobernacion.

Tocante kico ta corporate governance, el a splica cu e ta e conhunto di regla cu ta rigi con un gobierno mester atende cu un compania estatal of un fundacion y con e hunta di supervision mester supervisa e trabaonan.

E meta di corporate governance, el a sigui splica, ta pa sigura cu e compania, manera WEB Aruba cu a independisa WEB y bira NV, mirando e trabao importante cu e ta eherce pa henter comunidad, cu e trabao ta ser haci bon, na un forma profesional y cu ta garantisa continuidad pa e pueblo di Aruba.

Parlamentario Wever-Croes a indica cu corporate governance tin otro meta mas tambe cu ta pa evita metemento politico den fundacion y companianan estatal.

El a splica cu metemento politico ta ora un minister kier mete y tuma decision pa e compania tocante ken por of no por traha den e compania, kico nan tin cu haci of no tin cu haci, of e por ta tambe ora otro figuranan politico, den e caso aki un parlamentario por ehempel, kier purba mete tambe. "Eseynan ta cosnan cu no ta aceptabel y p'esey mundialmente a bin cu corporate governance code," el a indica

El a sigui splica cu tempo nan tabata den gobierno nan a traha riba e codigo aki pa hancra esaki den un ley, pero no a logra keda cla cune. El a menciona cu e ta spera cu e gobierno actual si keda cla cu esaki y mantene loke nan ta indica den nan acuerdo di gobernacion riba pagina 12 tocante cumplimento di corporate governance code.

"Mi ta pidi nan tambe pa no mete, no haci metemento politico ni den fundacionan deportivo, ni den WEB, ni den Elmar, ni den Utilities," el a enfatisa.

Wever-Croes a splica cu aunke nan a bin cu e corporate governance code, no ta tur compania estatal ta cumpli completamente cune ainda, pero loke ta WEB, Elmar y Utilities, el a remarca cu nan si tin corporate governance caba, aunke e no ta den ley ainda.

El a sigui splica cu nan tin e codigo aki hopi estricto pasobra e ta forma parti di nan acuerdonan cu nan lenders, cu ta e banconan cu a presta nan placa pa nan inversionnan. A base di e corporate governance cu nan tin caba, cu ta indica por ehempel cu no por pone cual director cu ta, of kita un director, nan mester sigui e reglanan di e codigo y no por djis bisa cu ta kita tur e miembronan di directiva y pone otro miembronan pasobra tur tin cu pasa un screening.

El a remarca cu e banconan aki tin cu haci screening, e personanan mester cumpli cu un profiel y basa riba tur esey nan ta drenta den e directiva of como director. El a subraya cu pa kita hende ta conta e mesun reglanan y tin algun compania cu tin den nan statutonan poni cu no por kita full e directiva pareu pasobra mester precura pa continuidad.

"Metemento politico den compania estatal ta peligroso y p'esey corporate governance t'ey, pa evita e metemento politico. Mi ta compronde si un gobierno ta ser conseha pa conseheronan di antaño, conseheronan cu a traha tempo cu tur cos tabata por, conseheronan cu ta custuma cu cada gobierno cu bin ta cambia tur e directornan y tur e miembronan di directiva. Nan no ta realisa cu cos a cambia, mundialmente cos a cambia. Aruba tambe a cuminsa cumpli cu e reglanan aki di corporate governance, dus cu no por yega kita hende asina," el a enfatisa.

Na mesun momento e parlamentario a haci apelacion na gobierno cu si berdad nan ta para tras di nan acuerdo di gobernacion pagina 12, caminda a skirbi cu nan no ta mete den companianan estatal, pa por fabor stop e metemento y persecucion di hende.

Parlamentario Wever-Croes a agrega cu e ta lamenta cu e ta mira cu ora gobierno realisa cu e no por logra loke e kier, cual segun e ta pa kita tur e miembronan di directiva y kita director, nan ta cuminsa insulta hende y esey, el a remarca, no ta aceptabel.

"Pa bo haya hendenan traha den directiva di companianan estatal e ta un cos grandi. Ta nos profesionalnan ta haci esaki, nos profesionalnan local ta haci esaki. Si nos lastra nan, insulta nan of permiti nan ser lastra y insulta, y e ora bo ta busca cu bo profesionalnan no ta bay asumi e cargonan aki mas si esey no ta den beneficio di pais Aruba, directornan tampoco," el a indica.

Por ultimo el a splica cu e si minister encarga tin cualkier indicacion di cosnan cu a bay robes, e caminda cu mester cana ta Ministerio Publico y laga nan haci e investigacion.

Parlamentario Wever-Croes a reacciona tambe riba publicacion y comentarionan recien di parlamentario di fraccion AVP, Clifford Heyliger. El a expresa cu el a keda sorprendi pa e tono di su articulonan como tambe e tono cu e ta usa pasobra den parlamento e conoce como un persona "sensato y respetuoso".

Na mesun momento el a agrega cu el a tuma nota cu parlamentarionan di AVP y di Futuro no tin tur informacion. El a splica cu ta comprendibel como cu nan ta nobo, y ta duna nan espacio pa nan siña y custuma cu nan trabao, pa nan sa kico ta nan rol, kico por y kico no por como parlamentario.

"Bo no ta lider sindical mas, awor bo ta parlamentario y como parlamentario bo tin full un otro rol, full un otro responsabilidad y no por haci tur loke bo tabata haci e tempo ey como sindicalista," el a indica referiendo na parlamentario Heyliger, ken tabata sindicalista den pasado.

Por ultimo, el a remarca cu ta haya lamentable cu e partido Futuro y AVP no ta inverti den nan hendenan y "ta laga nan parlamentarionan haci blunders di e forma aki simplemente pasobra nan no sa talbes kico ta nan trabao, kico ta nan rol, kico ta nan responsabilidad, mi ta dispuesto semper pa yuda cu informacion pero mi ta kere cu ta importante pa nan tur siña un poco mas kico ta corporate governance pa realisa cu ni como parlamentario, ni como minister bo no por mete den companianan estatal asina ki."

BONDIA ARUBA

Parlamentario Tjon a entrega documento demostrando consecuencia devastador di recorte di 10% di goederen en diensten

Recientemente parlamentario di fraccion MEP y ex-minister di Husticia y Asuntonan Social, Rocco Tjon a entrega na minister di Economia, Finanzas y Sector Primario, Geoffrey Wever, un documento, riba peticion di e minister mes, cu ta consisti di mas di 150 pagina den cual diferente instancia ta expresa cu e recorte cu e gobierno actual kier haci den goederen en diensten lo tin consecuencia pa comunidad.

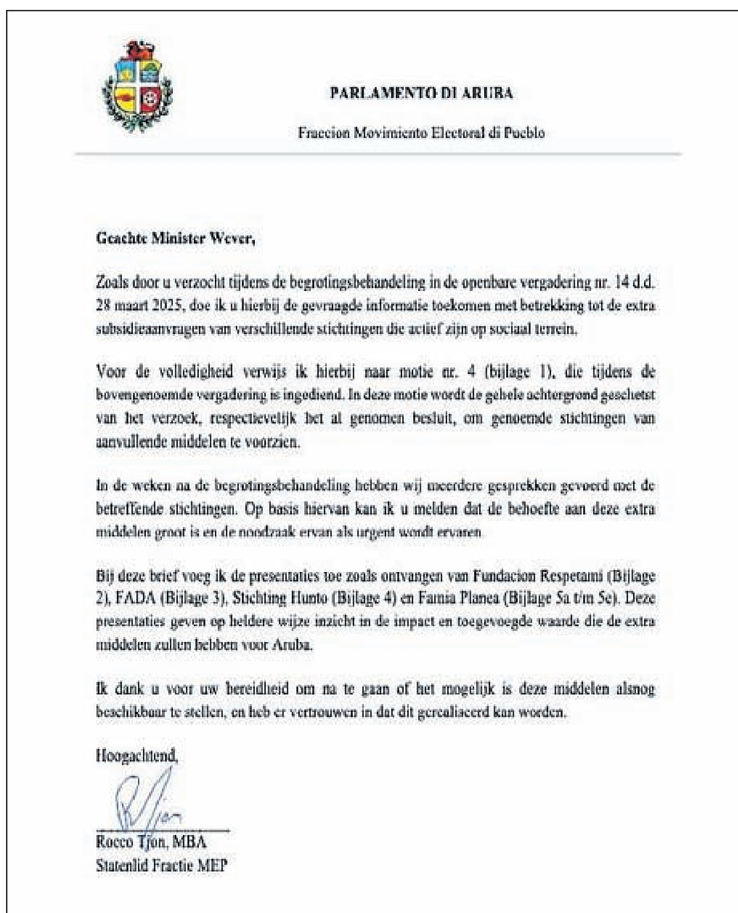

Durante e debate di presupuesto nacional 2025 dia 28 di maart 2025 minister Wever a pidi parlamentario Tjon pa entrega documentonan cu ta contene informacion tocante peticionnan di subsidio adicional di varios fundacion cu ta activo riba tereno social. Esaki e parlamentario a entrega diahuebs 15 di mei.

Den su carta, cual el a entrega hunto cu e documentacion pidi pa e mandatario, parlamentario Tjon ta splica cu durante e debate di presupuesto nacional a entrega un mocion, cual ta esencial den pa loke ta trata e splicacion y informacion pidi, cu ta delinea henter e antecedente di e peticion, of e decision cu a ser tuma caba, pa provee e fundacionnan cu recursonan adicional.
El a sigui splica cu den e simannan cu a sigui despues di e debate di presupuesto, fraccion MEP a hiba varios discusion cu e fundacionnan concerni y a base di e discusionnan aki el a remarca cu e necesidad pa recursonan adicional ta grandi y e necesidadnan ey nan ta percibi nan como urgente.

E fundacionnan cu e ta referi na dje den e documento entrege y cu ta den necesidad pa recurso adicional ta Fundacion Respetami, FADA, Stichting Hunto y Famia Planea.

PARLAMENTO DI ARUBA

Fraccion Movimiento Electoral di Pueblo

Geachte Minister Wever,

Zoals door u verzocht tijdens de begrotingsbehandeling in de openbare vergadering nr. 14 d.d. 28 maart 2025, doe ik u hierbij de gevraagde informatie toekomen met betrekking tot de extra subsidieaanvragen van verschillende stichtingen die actief zijn op sociaal terrein.

Voor de volledigheid verwijs ik hierbij naar motie nr. 4 (bijlage 1), die tijdens de bovengenoemde vergadering is ingediend. In deze motie wordt de gehele achtergrond geschetst van het verzoek, respectievelijk het al genomen besluit, om genoemde stichtingen van aanvullende middelen te voorzien.

In de weken na de begrotingsbehandeling hebben wij meerdere gesprekken gevoerd met de betreffende stichtingen. Op basis hiervan kan ik u melden dat de behoefte aan deze extra middelen groot is en de noodzaak ervan als urgent wordt ervaren.

Bij deze brief voeg ik de presentaties toe zoals ontvangen van Fundacion Respetami (Bijlage 2), FADA (Bijlage 3), Stichting Hunto (Bijlage 4) en Famia Planea (Bijlage 5a t/m 5e). Deze presentaties geven op heldere wijze inzicht in de impact en toegevoegde waarde die de extra middelen zullen hebben voor Aruba.

Ik dank u voor uw bereidheid om na te gaan of het mogelijk is deze middelen alsnog beschikbaar te stellen, en heb er vertrouwen in dat dit gerealiseerd kan worden.

Hoogachtend,

Rocco Tjon, MBA
Statenlid Fractie MEP

Segun e parlamentario e fundacionnan aki ta conta cu sosten di gobierno pa por brinda nan servicio na comunidad di un forma completamente gratis y/of na un costo hopi abao.

Desde cu e recorte di 10% den goederen en diensten a ser anuncia, e tempo ey ainda minister Tjon, a expresa su preocupacion y a indica cu otro instancia y/of departamento, manera Departamento di Asuntonan Social, tambe a expresa nan preocupacion pa e recorte aki y con esaki lo afecta nan departamento.

Anteriormente como formador durante e proceso di formacion di gobierno minister Gerlien Croes, reaccionando riba e declaracion di Tjon, a subraya cu e recorte cu nan a presenta den e amienda tabata un recorte general, y no dirigi na un solo departamento.

El a indica cu pa cuminsa esaki ta inclui kita tur e contractantnan cu ta nombra na e momento aki y no ta trahando, "Esey ta loke pueblo kier. Pueblo kier wak cu nos na e momento aki ta haci un entrada debido y nos ta tambe responsabel cu e maneho financiero di e pais aki. E recorte di goederen en diensten ta entre otro kita tambe por ehempel autonan di 150 mil cu un minister ta coriendo. No ta specificamente riba un departamento. E ta general cu nos ta corta 10% riba tur e gastonan cu tin innecesario den e gabinete e ultimo siete aña," el a señala e momento ey.

Di su banda prome minister Eman, e momento ey como co-formador, a subraya cu den e lista di prioridad di gobierno di AVP y Futuro e ultimo hendenan cu nan lo corta riba dje ta esnan den necesidad, mas bien ta bay yuda.

"No ta bay kita nada di e hendenan cu tin necesidad na Aruba. E gobierno ey ta bayendo, e gobierno cu tabata haci esey ta bayendo. Awor nos ta bay tin un gobierno cu ta bay mira e necesidadnan aki. Pero ta awor aparentemente a cuminsa ripara cu tin hendenan den necesidad pa purba pone como si fuera cu e gobierno di AVP cu Futuro lo bay mishi cu esey. Esey no ta e caso. Nos lo dirigi tur e reduccion caminda nos ta sinti cu tin gastonan innecesario," el a enfatisa e momento ey.

Manera ta conoci dia 7 di maart, den e prome reunion cu a ser realisa pa tratamento di presupuesto nacional 2025 lider di fraccion AVP e momento ey, awor prome minister Mike Eman, a presenta un amienda extenso y detaya, den nomber di fraccionnan AVP y Futuro, cu a cambia e direccion di e presupuesto.

E cambionan mas grandi den e amienda tabata entre otro implementacion di reduccion di accijns di 10 cen riba gasolin, aumento di reparatietoeslag cu 250 florin pa pensionado y aumento di financiamento pa Fundacion Pa Nos Comunidad.

Otro cambio grandi ta e recorte di 10% den goederen en diensten cual e fraccionnan a presenta pa yuda financia e cambio di direccion. Eman a splica e momento ey cu pa aña Raad van Advies tabata bisa cu nan ta mira tur aña e post di goederen en diensten ta 190 miyon florin y ta keda crece, pero pueblo no ta mira nada. Pa motibo aki e gobierno nobo a tuma e decision pa reduci esaki cu 10% cual, segun el a indica, ta trece otro espacio financiero.

"Na momento cu bo ta traha riba momentonan di inversion pa nos comunidad, den poder di compra, of inversionnan duro pa produci un miho producto pa Aruba, mester mustra tambe cu bo ta haci ehercicio pa por capitalisa pa esaki. Y esaki ta sigur locual nos ta bay logra cu e reduccion di goederen en diensten," Eman a sigura.

Segun el a indica e momento e cifra cu e gabinete nobo lo logra yega na dje ta 21 miyon florin di reduccion. Den esey lo tin reduccion tambe di gasto di personal di e bureau di ministernan ya cu nan lo reduci e cantidad di trahado pa minister.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Bon Gobernacion den...
Rumbo robez caba...?

No a tarda pa surgi controversia politico den e temanan relaciona cu cambio di gobierno, cu atrobe ta mustra un manera deficiente di maneho. Diferente tema ta lucha pa atencion den e sentido aki. Por ehemplo, e storia interminable di nombramento di ministro cu no a tuma lugar ainda. E candidato ministerial pa cartera di infrastructura, energia y telecomunicacion, a hiba su caso corte, den un intento pa contradeci contenido di e informe cu servicio di impuesto a elabora pa e ocasion. Mester tene na vista cu e bataya den corte, irespecto eventual veredicto of no, finalmente no ta decisivo pa e nombramento. Manera nos a opina caba den un reciente editorial (di 17 april 2025), e decision di nombramento di tur ministro no ta asunto ni di gobierno actual, ni di Gobernador. Evaluacion final y nombramento ta di gobierno Hulandes. Segun nos Constitucion nos tin un gobierno cu ta consisti di Rey y e ministronan; Gobernador ta reemplazante di Rey y no tin e poder di nombramento. Mientras tanto, e informe disputa di impuesto a bay caba pa Promer Ministro y Gobernador, pues disputa e contenido cu e servicio gubernamental den corte no tin tanto sentido, tambe pasobra huez den e caso entabla, dependiendo di e demanda haci, no ta bay ordena Gobernador ni Rey pa tuma cierto paso den nombramento di e persona.Ademas, por tin otro consideracion cu gobierno Hulandes ta tuma na cuenta den nan evaluacion di e persona, cu tabatin un carera caba como ministro, entre nan e cartera sumamente desastroso como ministro encarga cu finanzas. Sin embargo, esaki no ta motibo pa tarda di e manera aki cu tuma un decision, pa tera o pa lama, den e asunto aki. E candidato y pueblo tin derecho riba un decision pronto, pero cu no necesariamente lo cay na fabor di e candidato.

Otro asunto ta e sucesonan alrededor di retiro y nombramento di miembro di directiva o hunta di comisario den e entidadnan estatal o semi-estatal. Ta remarcable cu e grito o suplica pa practica bon gobernacion den e proceso aki ta surgi exactamente den e epoca aki den voz di e mesun politiconan, cu tempo cu nan ta na mando di e pais nos tabata tende masha poco mes y mira menos ainda di e bon practica gubernamental y transparencia cu awor ta exigi di otro. Pregunta clave: pakico nos mester huzga ken tin razon den e disputa si nos ni remotamente tin un idea ki maneho a hiba durante e anterior gabinete? No ta publica nada, cuenta anual ta parce e di tantisimo secreto gubernamental; ta con por pensa cu un persona normal tin informacion adecua pa opina ta ken mester keda y ken mester bay? Ademas, no ta nan tur te awe a practica e formula unda tur hende liga na e anterior gobierno mester bay y ta nombra un equipo completo cu ta di agrado di e gobierno entrante? Nos no tin ningun indicacion cu ta bin un cambio den e maneho di secretismo y politizacion di dirigencia empresarial aki. Tin voz cu ta papia di un propuesta di ley pa un codigo di bon gobernacion cu lo ta "na caminda" pero pakico e "caminda" ey mester ta asina largo? Si ta asina importante e ley ta, pakico no a termina e trabao ey durante gobernacion di 7 aña? Lo unico cu bo por mira como bon observador ta cu, mientras ta grita di ambos banda, y ta acusa otro di e mesun fayonan, no tin cambio sustancial den e forma di goberna.E punto importante pa tene na vista no ta solamente con ta anda cu derecho di dirigente cu ta baycu e gobierno cu a nombra nan, pero con durante henter e periodo di gobernacion a anda cu principio di bon gobernacion y, mes importante, transparencia pa henter comunidad. Nos lo ta pendiente di con esaki lo continua.

Otro asunto sorprendente ta e aparente suspension di e evaluacion di mercado laboral cu e departamento DPL mester duna, segun Ordenanza di Admision y Expulsion, pa cada peticion di permiso di estadia cu ta concerni trabao.Pa cuminza, ora un mandatario ta dicidi, loke ta parce e caso, di suspende un parti obligatorio di ley, manera e conseho laboral aki, lo menos cu e tan alaba transparencia ta requeri ta cu ta cana e caminda legal pa esaki. Si ta aludi na un urgencia pa tramita un retraso grandi di peticion pa permiso, esaki tabata e caso na varios ocasion den pasado y no ta trata di un situacion unico cu ta hustifica pone ley un banda. Ademas, si acaso circunstancia ta efectivamente hustifica pone parti di ley un banda, lo ta normal pa stipula y menciona publicamente un periodo pa esaki. Si no haci esey, anto aplica o no aplica e requisito di e conseho laboral ta bira algo cu e mandatario por dicidi, segun su propio criterio, loke lo bira un maneho totalmente arbitrario. Den e sentido aki e actual mandatario encarga cu husticia tin algun asunto pa splica.

Sin embargo, ta parce cu pa di tantisimo vez e asunto ta tuma lugar den e escondite gubernamental unda publico no tin acceso; te ey e afamado 'transparencia' ta yega y apenas nos ta bibando e promer lunanan di e gobierno aki. Si di berdad e gobierno nobo ta desea di haci un diferencia positivo, esaki no por tuma lugar den forma di lanza lema den publicidad, sino a traves di kibra 'de una vez por todas' cu cierto practica inaceptable, cu tur antecesor tambe a practica.

Minister Wyatt-Ras a bishita casnan di cuido

Cantidad grandi di adulto mayor ta sufri di problema fisico y neurologico

Recientemente Minister di Salud Publico, Asunto Social, Cuido di Adulto Mayor y Cuido di Adicto drs. Mervin Wyatt-Ras (AVP) a haci diferente bishita na departamento- y instancianan cu ta resorta bao di su maneho. Un di nan ta e casnan di cuido cu ta cay bao di Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba (SABA), manera Centro di Cuido Oranjestad, Huize Maris Stella y Cas di Cuido San Nicolas.

A ricibi informacion amplio di tur locual ta come y bebe, como tambe di e maneho diario den dicho departamento. Minister Wyatt-Ras a haya un bista completo di e gastonan di e presupuesto cu nan cu traha cune y mas cu tur cos, di e trato cu e grandinan ta ricibi den cada un di e casnan di cuido.

"Minister Wyatt-Ras ta admira e determinacion y sentido di responsabilidad cu e trahadonan tin pa nan trabao, specialmente si mira e recursonan hopi limita cu nan tin na nan disposicion. E aprecio pa nos grandinan ta obvio, mirando cu ta nan a traha duro den nan tempo pa nos por disfruta di e Aruba dushi di awe," segun un comunicado di gobierno.

Segun e comunicado, locual a capta Minister Wyatt-Ras su atencion ta e cantidad grandi di adulto mayor cu ta sufri di problema fisico pero tambe neurologico manera entre otro Alzheimer. Esaki ta den un porcentahe basta halto di alrededor di 75% cu lo mester di un cuido mas specialisa y/of di enfermeria cual ta haci e reto mas grandi ora ta mira e casnan di cuido aki.

Minister Mervin Wyatt-Ras a enfatisa cu cuido di nos grandinan ta un parti esencial den e cadena di cuido medico aki na Aruba, y segun e comunicado, tin e compromiso pa eleva tur aspecto di cuido na un nivel sostenibel y digno pa tur hende.

Cuenta Anual 2021 di Pais Aruba entrega na Algemene Rekenkamer

Minister di Finanzas, Asunto Economico y Sector Primario, Geoffrey Wever (Futuro) a entrega e Cuenta Anual 2021 di Pais Aruba na Algemene Rekenkamer. Entrega di e Cuenta Anual 2021 na Algemene Rekenkamer ta parti di e proceso legislativo pa responsabilisa entrada y gasto di Pais Aruba.

Algemene Rekenkamer ta encarga cu investigacion riba efectividad y legitimidad di entrada y gasto di Pais Aruba segun e Constitucion di Aruba. Durante nan investigacion riba legitimidad, Algemene Rekenkamer ta investiga si e cuentanan di entrada y gasto den 2021, ta contene tur post cu segun regla mester aparece den nan y/of si e cuentanan ta redacta conforme e proceduranan legal y ley di presupuesto. E proceduranan aki ta stipula den entre otro e ley di Contabilidad 1989 (Compabiliteitsverordening V 1989) cu ta stipula e forma pa maneha y responsabilisa placa di Pais Aruba). Tambe Algemene Rekenkamer ta averigua si un decision di maneho a logra e obhetivo (eficacia) cu menos uzo posibel di e recursonan (eficiencia) den 2021.

Como parti di e proceso legislativo pa responsabilisa entrada y gasto di Pais Aruba den 2021, Algemene Rekenkamer lo publica un rapport di e investigacion. Banda di duna conclusionnan riba efectividad y legitimidad di entrada y gasto di Pais Aruba, Algemene Rekenkamer ta haci recomendacionnan cu e meta pa mehora finansa publico y reforsa e supervision financiero riba Pais Aruba.

Minister Geoffrey Wever ta gradici Departamento di Finanzas y Centrale Accountantsdienst pa e trabao haci pa entrega e Cuenta Anual 2021 y asina disminui e retraso di entrega di cuentanan anual di Pais Aruba. Un danki tambe na Algemene Rekenkamer cu tin un rol constitucional pa mehora finanzas publico di Aruba.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante 'en principio' y 'den principio'...

Den e edicion aki di nos column semanal dedica na nos idioma Papiamento, nos ta bolbe na algun tema relaciona cu uso eroneo o en todo caso discutibel di cierto expresion hereda di Spaño. Nos ta referi aki particularmente na e palabra 'en' cu ta forma parti di varios concepto den combinacion fiho cu otro palabra. E palabra 'en' no ta forma parti di nos idioma riba su mes, sino solamente den combinacion cu otro palabra. Esakinan ta por ehemplo 'en total', 'en general', 'en conexion', 'en principio', 'en vez (di), 'en vista', 'en cambio', 'en espera'. Kico ta e problema anto? Cu den cierto caso nos ta mira cu ta cuminza modifica e expresionnan fiho aki pa un forma 'papiamentiza', usando e equivalente na Papiamento ('den'), sin tene cuenta cu loke un persona ta haci ta crea algo cu ta existi caba y tin un otro contenido. Un ehemplo: recientemente nos a bin topa cu e uso di 'den principio' na lugar di 'en principio'. E confusion cu esaki ta crea ta cu 'den principio' por significa algo bastante diferente, y pakico? Pasobra e palabra 'principio' tin diferente significado; e ta un norma principal, personal o acepta den comunidad, pero e ta significa tambe un 'inicio', un 'comienzo'. E concepto 'en principio' ta referi explicitamente na e norma, valor, e punto di salida, y no na un inicio, un comienzo. Ora nos usa 'den principio', esaki si por ta referi na inicio di algo, manera 'principio di un proceso'. Ademas tin un forma mas adecua pa expresa esaki na Papiamento; esey ta usando 'na principio' envez di 'den principio' ora ta trata di kier indica un inicio, por ehemplo: "Na inicio di aña tur cos tabata mustra bon." Aki por usa tambe: "Na principio di aña."

Nos sugerencia ta pa usa 'en principio' ora ta trata di e equivalente na Spaño 'en principio', algo cu nos ta topa tambe den otro idioma manera Hulandes ('in principe') y Ingles ('in principle'). Asina nos tin den e idiomanan mas maneha na nos isla e mesun concepto, cu ta duna mayor claridad, sigur den un ambiente unda ta importante pa maneha e cuatro idiomanan clave pa nos.

Pero nos tin mas ehemplo; si nos cambia di e original 'en conexion (cu)' pa e forma transforma na Papiamento 'den conexion', nos por haya confusion pasobra 'den conexion' por ta den uso den un contexto totalmente diferente, cu por ehemplo ta algo fisico. Ehemplo: "A surgi problema grandi den conexion telefonico."

Nos conoce tambe 'en todo caso' tuma manera e ta, di Spaño. Aki tambe nos mester haci nos mes, segun nos opinion, e fabor di no cambia esaki pa un forma mas parecido na Papiamento, pasobra e ta causa confusion. Ban supone cu nos ta cambia 'en todo caso' pa 'den tur caso'. Esey ta parce bon idea? No, pasobra 'den tur caso' ta indica algo otro, cu ta e equivalente na Spaño di 'en todos los casos'; na Hulandes e diferencia entre 'in ieder geval' y 'in alle gevallen'. Ta pesey nos opinion cu ta mihor pa mantene e formanan hereda aki tal manera nan ta.

Naturalmente nos mester tene na cuenta si cu tur esaki no ta mara na regla estricto; tin caso anto unda desde antaño ta usa e forma transforma na Papiamento, por ehemplo: 'den combinacion cu', 'den consulta cu' y algun mas.

Brasil ta confirma su prome brote di gripe aviar den un granha di galiña comercial

(AP)—Brasil, un di e productor y exportador di galiña mas grandi na mundo, a confirma diabierna e prome brote di gripe aviar den un granha comercial.

A descubri e virus na un facilidad den e estado sur di Rio Grande do Sul, segun e ministerio di Agricultura a bisa den un declaracion. El a bisa cu a implementa un plan di contigencia "no solamente pa elimina e malesa pero tambe mantene e capacidad productivo di e sector, garantisando suministro y, consecuentemente, seguridad alimentario pa e poblacion."

E ministerio a bisa cu el a notifica e Organisacion Mundial pa Salud di Animal, e ministerionan di salud y Medio Ambiente y partnernan comercial di Brasil. E agencia a bisa den un declaracion diabierna cu China y Union Europeo a para cu importacion di galiña for di Brasil, despues di yega na acuerdonan di comercio.

Restriccion riba exportacion di galiña ta sigui reglanan acorda cu cada pais importando, basa riba e rekisitonan internacional pa certificado di salud, e ministerio di Agricultura y Animalnan di Cria a agrega. Dependiendo e tipo di malesa, algun acuerdo ta aplica pa henter e pais mientras cu otro ta envolve limitenan riba di unda productonan por bin—por ehempel, un estado specifico, ciudad of solamente e area di brote.

"Paisnan manera Hapon, Saudi Arabia, Emiratos Arabes Unidos y Filipinas ya a acepta e acercamento regional," e ministerio a bisa.

Brasil ta un di e productor y exportador mas grandi di galiña, contando pa 14% di produccion di carni di galiña, segun e Departamento di Agricultura na Merca. Un scarsedad di webo na Merca despues di e brote di gripe aviar a stimula exportacion di webo for di Brasil, aumentando pa mas cu 1.000% entre januari y april 2025 compara cu e mesun periodo un aña prome, segun data di comercio for di gobierno Brasilero.

E ministerio di Agricultura na Brasil tambe a bisa diabierna cu e malesa no ta transmiti via consumo di carni di galiña ni webo. "E riesgo di infeccion humano pa e virus aviar ta abao y ta sucede mayormente entre profesionalnan cu tin contacto cercano cu parhanan infecta," e ministerio a bisa.

Exportacion di galiña na Brasil a enfrenta resistencia den pasado caba pa via di preocupacionnan sanitario. Na 2018, EU a prohibi importacion di galiña for di 20 planta Brasilero temporalmente debi na preocupacion tocante salmonella. Brasil e trece e caso na e Organisacion di Comercio Global (WTO).

FDA ta aproba e prome test di sanger pa detecta malesa di Alzheimer

(Reuters)– E Food and Drug Administration (FDA) a duna aprobacion na un test di sanger di Fujirebio Diagnostics pa diagnostica e malesa di Alzheimer, segun e autoridad a bisa diabierna, haciendo e aparato e prome di su tipo pa detecta e condicion cu ta afecta e cerebro.

Test di sanger por acelera e proceso pa diagnostica e malesa y facilita acceso pa mas hende na tratamento, manera Leqembi di Biogen y Eisai, y Kisunla di Eli Lilly, mirando cu testnan tradicional ta hopi caro of incomodo.

E test di Fujirebio, cu e marca Lumipulse, ta busca dos tipo di proteina den e sanger y ta usa e relacion entre esakinan pa yuda detecta algun señal di placa di amyloide beta, cual ta considera como un caracteristica principal di Alzheimer den cerebro.

Otro opcionnan pa detecta Alzheimer ta inclui proceduranan manera un spinal tab, cu ta un metodo invasivo pa colecta liquido spinal, of un PET scan di cerebro cu ta hopi caro y posiblemente no por ser cubri pa seguro di salud.

Geoffrey Meacham, analista di Citi, a bisa cu "expectativanan riba e dos tratamento (Leqembi y Kisunla) ta modera", considerando cu e acceso na neurologonan ta limita. "Un test di sanger aproba ta un desaroyo positivo den un area di malesa cu ta falta innovacion cu por cambia cos."

Biogen a inverti fuertemente den Leqembi, pero e no a cumpli cu expectativanan grandi pa motibo di preocupacionnan riba costo, efectividad y efecto secundario.

Durante e prome kwartaal di aña, Leqembi a trece 96 millon dollar den benta, mientras cu Lilly a reporta 21.5 millon dollar den benta pa Kisunla.

Lumipulse y e test di sanger PrecivityAD2 di C2N Diagnostics tabata e dos miho testnan comercial compara cu cuatro otro test di sanger pa Alzheimer, segun un estudio dirigi pa investigadornan di Washington University School of Medicine.

Biogen ta trahando hunto cu Fujirebio, y Eisai ta colaborando cu C2N pa desaroya y comercialisa test di sanger cu por detecta riesgo di Alzheimer.

Corsou:

5 persona deteni en conexion cu robo arma na casino

(CuraçaoChronicle) - Polis a detene 5 individuo diaranson mainta en conexion cu un robo arma na un casino cu a tuma luga dia 23 di maart.

E operacion tambe a resulta den e confiscacion di arma di candela, vehiculonan, placa cash y otro evidencia.

E ekipo di aresto a ehecuta invalnan coordina na 4 cas localisa na Oeralweg, Americaweg, Nigerweg y Kaya Yen. Segun forsa policial di Corsou, 3 hende homber di Dominican Republic, di edad 44, 47 y 35, a keda deteni como sospechoso primario den e robo.

Dos individuo adicional - un muhe Colombiano di 36 aña y un homber Dominicano di 32 aña - a keda deteni pa falta di documento valido di residencia. Nan a keda entrega na servicio di inmigracion cu procedura di deportacion pendiente.

Durante e invalnan, polis a confisca dos arma di candela, 3 vehiculo, un scooter, un cantidad significante di placa y varios evidencia relaciona cu e robo.

E 3 sospechoso principal lo keda bao detencion mientras e investigacion ta sigui. Autoridadnan te ainda no a revela mas detaye tocante e robo ni tampoco e cantidad di placa cu a horta.

Universidad di Utrecht tin plan pa retira di un proyecto cu ta involucra gobierno di Israel

(NLTimes)—Universidad di Utrecht kier retira di un proyecto pa motibo cu e ministerio di Salud di Israel ta parti di dje. E universidad ta investigando e posibilidad pa sali for di e proyecto. Intercambio di studiante cu Universidad di Haifa tambe a ser para. Universidad di Utrecht a anuncia diabierna cu nan no lo drenta den ningun colaboracion nobo cu organisacionnan Israeli den futuro cercano.

E colaboracionnan actual cu institucionnan na Israel lo sigui. Investigadornan tambe por sigui traha hunto cu investigadornan na Israel.

Anton Pijpers, presidente di e Conseho Ehecutivo di Universidad di Utrecht, a bisa cu e ta comprende e preocupacion grandi cu studiante y empleadonan tin mirando e situacion den Israel, Gaza y e West Bank. "E declaracionnan y accionnan reciente di gobierno di Israel referente e ocupacion di un gran parti di Gaza, desplasamento masivo di habitantenan, y blokeo continuo di cuminda y material, ta motibonan pa nos ahusta nos politica di colaboracion. Investigacion cientifico a mustra cu esaki ta violencia genocidal. No tin mas atencion pa e deseo di hende den e region pa biba den paz, cu respet pa nan dignidad y derecho," Pijpers a agrega.

Universidad di Utrecht ta buscando pa forma un comision cu lo ta encarga di duna conseho riba colaboracionnan nobo. Ningun colaboracion nobo lo ser confirma te ora e comision ser estableci.

E decision aki ta sigui un movida cu Universidad di Amsterdam y Universidad di Tilburg a tuma pa pone fin na intercambionan di studiante cu universidadnan na Israel. Universidad Radboud na Nijmegen tambe ta considerando e movida aki. Investigadornan na e universidadnan aki por sigui traha hunto cu investigadornan den Israel.

Ex CEO Ennia Ralph a haya orden atrobe pa paga miyones back despues cu corte ta mantene decision

(CuraçaoChronicle) - Corte di Apelacion a rechasa e apelacion di ex CEO di Ennia Ralph Palm, confirmando e decision anterior unda ta rekeri cu su persona mester paga un suma substancial cu a considera cu el a ricibi indebidamente.

E decision, cual a bira publico recientemente, ta mantene e decision original for di maart 2023.

"E apelacion a keda rechasa," e panel di 3 hues a declara, afirmando e decision aki. Adicionalmente, a duna ordo na Palm y su compania di maneho, R.A.R. Palm Management Services, pa conhuntamente carga e costo di apelacion di parti di Ennia.

Palm a keda declara responsable di no solamente pagonan cu no a haci pero tambe di enrikece su mes indebidamente. E total cu e mester paga back ta aproximadamente

3.7 miyon florin, ademas di interes. E obligacion aki ta separa di e acusacionnan di responsabilidad separa contra un grupo mas amplio di ehecutivonan di Ennia.

E caso aki ta involucra EC Investments y Ennia Caribe Holding como e victima contra Palm y su firma di maneho. Ennia a exigi reembolso for di Palm a base di enrikecemento inhusto y conducta fuera di ley. E acusacionnan aki ta relaciona cu bonus, compensacion pa vivienda y gasto di auto y gastonan personal cu a haci cu carchi di compania mientras cu Palm tabata CEO.

E decision inicial di corte en gran parte a otorga Ennia e victoria, y Corte di Apelacion despues di su evaluacion a yega e mesun conclusion.

E disputa a surgi for di un acuerdo di maneho firma dia 9 di februari den 2011 entre Ennia Holding y Palm Management, bao di cual Palm a bira director di Ennia Holding dia 14 di februari den 2011, y despues di Ennia Investments desde dia 1 di januari 2012.

E unico shareholder di Ennia, Parman International, a formalisa e salario di Palm como director ehecutivo den un decision tuma dia 28 di april den 2011, firma pa e propietario di e tempo aki Hushang Ansary.

Dia 7 di juli 2018, Banco Central di Corsou y Sint Maarten (CBCS) a despedi Palm for di su posicion.

E decision aki ta marca un momento significante den Ennia su esfuersonan pa recupera fondonan for di ex ehecutivonan y ta fortalece e responsabilidad legal di liderazgo corporativo den Corsou su sector financiero.

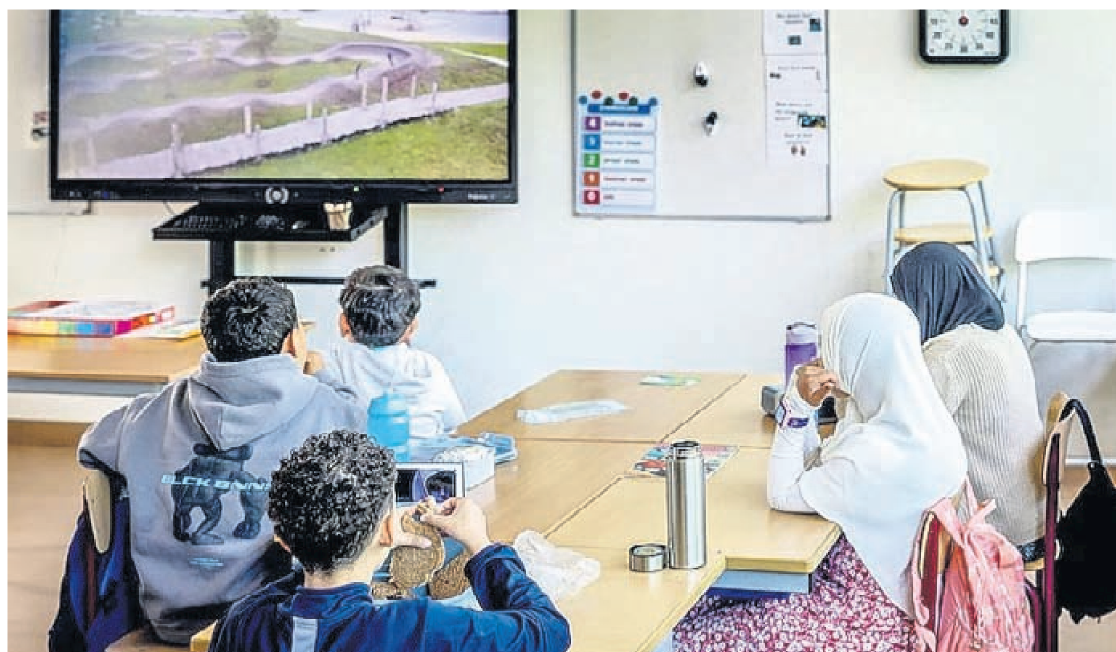
E caso ta keda bao bista mientras otro procesonan legal ta sigui contra ex miembronan di maneho.

Cantidad record di 9 scol primario Islamico lo tin apertura na Hulanda proximo aña

(NLTimes) – Nuebe scol primario Islamico nobo ta bay tin apertura na Hulanda proximo aña, e cantidad mas halto te awo den un aña, Trouw a reporta. E pais ta ricibiendo al menos 14 scol primario nobo. Entre nan tambe tin dos scol Cristian Protestant y un scol publico.

E scolnan a keda aproba pa ministerio di Educacion y ta bay ricibi placa for di comienso di 2026. E cantidad ainda por cambia. Ainda tin tempo pa aplica, y algun evaluacion ainda ta den proceso.

E fluho di scol religioso ta pa motibo di un ley nobo cu ta haci apertura di un scol mas facil. Den pasado, gruponan religioso mester a pasa den un procedura complica pa habri nan prome scol den un municipalidad, incluyendo prueba cu set up e scol ta factible. Awo nan mester djis 200 expresion digital di sosten di mayornan cu mucha chikito den e municipalidad.

Scolnan Islamico ta den aumento na Hulanda pa algun tempo caba. Segun investigacion di Trouw, un di tres scol cu a habri den ultimo tres aña ta Islamico. Si tur nuebe scol Islamico aproba habri proximo aña, Hulanda ta bay tin casi 100.

Investigacion di Trouw tambe a haya cu municipalidadnan ta expresa obhecion mas frecuentemente pa e yegada di scolnan Islamico compara cu otro scol. Municipalidadnan a expresa obhecion contra cinco di e 25 iniciativa pa scol primario Islamico cu ministerio di Educacion a ricibi. Esaki a sucede apenas dos biaha pa e 50 iniciativa pa otro scol.

Segun e corant, e municipalidadnan no ta bisa cu nan ta contra educacion Islamico. Mas frecuentemente nan ta bisa cu ya tin suficiente scol den e municipalidad. Esey no ta importa segun ley, y obhecion no necesariamente ta stop apertura di e scol. Pero si ta cuminsa e relacion riba pia robes. Scolnan ta depende riba municipalidadnan pa nan ubicacion, y municipalidadnan ta obliga pa regla esaki. Scolnan Islamico ta bisa Trouw cu esaki usualmente ta sucede cu desgana.

E aumento den scol religioso ta algo remarcable, mirando cu e cantidad di hende religioso na Hulanda a baha pa añas, prome cu aumenta levemente aña pasa, segun CBS Hulanda. Comunidad Islamico na Hulanda ta bin aumentando di manera stabiel desde cu e guera na e pais predominantemente musulman di Siria a cuminsa, mandando cantidad di refugiando na Europa.

Argentina: Procurador General ta pidi 12 aña di prison contra Cristina Kirchner pa corupcion

(ElPais) – E rechaso di Senado pa e ley di "ficha limpi" cu tabata busca prohibi e candidatura na esnan condena den segundo instancia pa corupcion, a laga porta habri pa Cristina Kirchner competi den eleccion legislativo e aña aki.

Su suerte hudicial y politico awo ta den man di Corte Supremo di Argentina, cu tin ultimo palabra – sin un plaso maximo pa expedi – riba e causa pa corupcion pa cual e ex-presidente a ricibi un condena di seis aña di prison y inhabilitacion perpetuo di eherce cargo publico. Diahuebs ultimo Procurador General di Argentina, Eduardo Casal, a manda corte su dictamen, den cual e ta solicita pa eleva e castigo te 12 aña di prison. Segun Casal, e magistradonan mester suma e figura di asociacion ilicito cu a keda desestima pa tribunalnan inferior, loke lo duplica e castigo ricibi.

E Procurador a respalda e apelacion di fiscal general di Casacion, Mario Villar, kende tambe a solicita e tribunal maximo pa agrega e cargo di asociacion ilicito. Segun Casal, e iregularidadnan detecta den mita centenar di obra publico ta mustra cu a realisa adhudicacion fraudulento como parti di "un plan comproba di corupcion."

Corte Supremo mester duna veredicto riba e Causa Vialidad. Na december di 2022, un tribunal federal a condena Kirchner pa considera cu e ex-presidente a mantene durante su gobierno (2007-2015) "vinculo promiscuo y corupto" cu un empresario encarga di obra publico na Santa Cruz, e provincia Patagonico cu ta cuna di su movemento politico. E huesnan a declar'e culpable di beneficia Lazaro Baez cu 51 contract miyonario. E empresario, di su banda, tabata retribui "e beneficionan obteni indebidamente" mediante negoshinan scur cu "empresanan familiar di e ex-presidente."

E calculo hudicial di desfalco a alcansa 84.800 miyon peso, alrededor di 74 miyon dollar actualmente. Baez a keda cu nuebe di cada dies licitacion vial na Santa Cruz, mita di cual el a laga sin completa a pesar di a cobra pa nan. Pa e huesnan, e relacion comercial entre Kirchner y e empresario tabata asina stabiel, cu el a "abarca practicamente tres mandato presidencial," si ta conta e gobierno anterior di su casa, Nestor Kirchner, cu a inicia na 2003.

Aña pasa, e Camara di Apelacion a ratifica e condena di seis aña di prison contra e ex-presidente y a bolbe descarta e existencia di un asociacion ilicito. Segun e huesnan, e 51 iregularidad detecta a constitui un hecho unico di corupcion.

Corte awo mester resolve si ta laga firme e condena contra Kirchner of ta acepta e propuesta di Casal y ta encarga e Camara di Casacion un veredicto nobo, cu por duplica e castigo y ratifica e inhabilitacion perpetuo pa eherce cargo publico.

Si corte laga su condena firme, Kirchner, 72, por cumpli e castigo na su domicilio, segun beneficionan di ley penal Argentino. Sinembargo, si e presenta como candidato pa legislador e aña aki y keda eligi, Kirchner lo goza di fuero cu lo impedi cu e lo cumpli e castigo imponi.

Merca ta afirma cu no tin autoridad pa debolbe Venezolanonan manda El Salvador

(NTN24) – Abogadonan di Departamento di Husticia Mericano a presenta e siman aki un escrito hudicial den cual a urgi un hues federal pa no sigui cu repatriacion di Venezolanonan, presunto integrantenan di Tren de Aragua na Cecot na El Salvador, ya cu ta sigura cu e administracion no tin autoridad pa haya e liberacion di e hombernan aki.

Segun Bloomberg, e comunicacion ta yega un siman despues cu hues federal James Boasberg, na Washington, a bisa cu e ta considerando si tin facultad pa ordena administracion di Trump pa solicita pa debolbe mas di 200 Venezolano deporta na maart den virtud di un ley di guera invoca apenas tres biaha den historia di Merca.

E abogadonan a argumenta cu sigui debati e regreso di migrante deporta ta inutil y cualkier intento pa mete "tras di escena den un acuerdo diplomatico entre Merca y El Salvador ta inapropia."

Mientras tanto, e bufete contrata pa regimen Venezolano no a logra bishita e migrantenan na e megaprison unda nan ta cera, y ta busca obtene un "prueba di bida" pero ta topa cu un muraya di silencio di gobierno di Nayib Bukele y husticia di El Salvador.

Vice-presidente Salvadoreño, Feliz Ulloa a indica recientemente cu su gobierno ta duna e migrantenan Venezolano deporta un "servicio cu nos por yama di alohamento penitenciario."

"Ta manera si un persona bin El Salvador y ta pidi tratamento medico," Ulloa a declara na e medio Frances, Le Grand Continent.

Puerto Rico: Oficina di Energia ta pospone revision di Plan di Recurso Integra

(ElNuevoDia) - Oficina di Energia di Puerto Rico (NEPR) a pospone e fecha limite pa LUMA Energy completa su proposicion pa revision di e Plan di Recurso Integral (PIR) pa e sistema electrico te cu october, dunando cinco luna adicional pa e operador incorpora den e analisis e amiendanan na e politica publico di energia aproba pa Gobernador Jenniffer Gonzalez.

Den e presentacion cu LUMA lo haci awor dia 17 di october, e mester considera e impacto di extende e operacionnan di e planta di co-generacion di AES Puerto Rico te 2032, despues cu Ley 1-2025 a pospone e prohibicion di kima carbon pa produci energia pa cinco aña. Ademas, LUMA lo mester atende varios scenario pa e crecemento di energia renoba, despues di e eliminacion di e metanan cu a tabata ordena pa logra un cartera di 40% di produccion for di fuentenan limpi pa e aña aki y 60% pa 2040.

E fecha limite pa entrega e proposicion di revision na PIR tabata 16 di mei, aunke NEPR a suspende esaki for di 30 di april.

Como parti di e desaroyo di e PIR—un documento cu, despues di e entrega final di LUMA, ta ser entrega pa discusion publico—e operador priva mester analisa posibel scenarionan di demanda di energia durante un periodo di 20 aña, hunto cu e recursonan di generacion necesario pa cumpli cu nan. LUMA su responsabilidad ta inclui tambe entrega un "plan di recurso preferi," cu ta defini e alternativa mas economico pa genera coriente pa cumpli cu demanda den cumplimento cu mandatonan di politica publico.

Ademas di propone un plan preferi y lista posibel scenarionan riba of prome cu 17 di october, LUMA lo tin cinco siman adicional, te cu 21 di november, pa specifica e implicacionnan cu e plan di recurso di generacion preferi lo tin riba e red di transmision y distribucion, cu e meta pa calcula e inversionnan necesario den e componente ey.

Den e resolucion y orden emiti diamars ultimo, NEPR a describi e aprobacion di Ley 1 como "e di tres retraso grandi" experiencia den e proceso di preparacion di PIR, despues di e retrasonan di LUMA den contrata Black & Veatch como su consultor tecnico y problemanan cu e sistema di software cu a ser usa pa realisa modelahe di scenario.

LUMA tabata originalmente programa pa entrega su PIR proponi na maart 2024, un fecha limite cu despues a ser pospone pa juni di e aña ey y despues pa mei 2025.

Como parti di e guianan di NEPR den e documento, LUMA ta obliga pa analisa un scenario den cual crecemento gradual di e cartera di energia renoba ta cuminsa e aña aki, y un otro den cual e aumento ta tuma luga cuminsando na 2044. Den e scenarionan cu ta sobra, crecemento lo tuma luga for di 2035 pa dilanti.

Actualmente, solamente 6% di e energia transmiti pa e red central ta bini di fuentenan limpi. Ley 1-2025 a mantene e meta di logra 100% energia limpi pa 2050.

E scenarionan delinea den e PIR—cu lo aumenta di 10 pa 17 siguiendo e orden di NEPR—ta ser subdividi den scenarionan "nucleo" y "complementario". E ultimo categoria ta inclui factornan manera e posibilidad pa desaroya un kabel electrico submarino entre Puerto Rico y Republica Dominicana. Otro variable considera den e scenarionan ta inclui factornan manera e costo di combustibel fosil, nivelnan di demanda di energia, y e penetracion di sistemanan solar y bateria na escala residencial y comercial.

Testimonio di Cassie ta caba despues di 4 dia

(AP) - Cantante di genero R&B Cassie a duna su testimonio pa di 4 dia den e huicio pa trafico sexual contra Sean "Diddy" Combs. Fiscalnan ta acusa e magnate di hip-hop di a usa su fama y fortuna pa orkestra un imperio di explotacion, obligando hende muhe participa den fiestanan sexual abusivo.

Su abogadonan a argumenta cu tur e actonan sexual tabatin consentimento, y aunke e tabata violento, nunca el a drenta trafico sexual ni tampoco crimen organisa.

Den un declaracion di Alex Fine, e casa di Cassie cu e abogado Douglas Wigdor a lesa, Fine a expresa cu "durante e ultimo 5 dia, mundo a mira e forsa y balentia di mi casa mientras e tabata libera su mes for di su pasado. Mi a sinti asina hopi cos diferente sinta aki. Mi a sinti orguyo y amor tremendo pa Cass. Mi a sinti rabia profundo tambe cu e mester a pasa door di e cosnan aki, sinta dilanti e persona cu a purba di kibr'e. Pues na e y tur esnan cu a yud'e na caminda, please corda esaki: Boso no a logra. Boso no a kibra su spirito, ni su sonrisa, cu ta alumbra unda cu e bay. Bo no a kibra e alma di un mama cu ta duna e miho brasanan y ta hunga e wegenan mas simple cu nos yiunan. Bo no a kibra e muhe cu a haci'mi un miho hombre."

El a agrega cu e ta un insulto pa bisa cu e ta esun cu a salb'e: "Cassie a salba Cassie. E su so a logra libera su mes for di e abuso, coercion, violencia y menasanan. El a pone e esfuerso den lucha contra e demonionan cu solamente un demonio mes por a causa."

E abogado di Cassie a comparti un declaracion di parti di e cantante, ken a bisa cu e "siman aki tabata un desafio extremo, pero tambe a yuda'mi sana y sinti empodera. Mi ta spera cu mi testimonio a duna forsa y bos na otronan cu a sobrevivi, y por yuda otronan cu a sufri di papia tocante y sana for di e abuso y miedo. Pa'mi, mientras mas mi ta sana, mas mi por corda. Y mas mi ta corda, mas mi nunca lo lubida. Mi kier duna danki na mi famia y mi defensornan pa nan sosten incondicional y mi ta gradici pa tur e bondad y curashi cu mi a ricibi. Mi ta contento di por pone e capitulo aki di mi bida un banda. Mientras mi ta pone mi enfoke riba e conclusion di mi embaraso, mi ta pidi privacidad pa ami y mi famia creciente."

Su testimonio a caba cu otro revelacion impactante: El a bisa cu e ta anticipa di ricibi un compensacion di 10 miyon dollar for di Intercontinental Hotel na Los Angeles, unda Combs a agredi su persona den 2016. Imagennan di camara di seguridad publica aña pasa riba CNN ta mustra con e magnate di hip-hop a agredi Cassie, ora cu el a purba di bay for di un encuentro sexual, e asina yama 'freak-off' na e hotel.

Cassie a revela e cifra ora cu abogado di Combs a cuestiona su persona den un fase di e testimonio yama 're-cross.' El a bisa cu e cifra ta un calculacion di loke e acuerdo a yega recientemente. E no a revela e naturalesa di su acusacion contra e hotel. E abogado di defensa a puntra Cassie pa bolbe lesa pa e hurado e mensahenan di texto cu el a lesa anteriormente den su testimonio, incluyendo mensahenan cu el a manda Combs den 2016 prome cu e encuentro. Cassie tabata yora ora cu fiscal a puntra tocante Combs y su agresion durante e 'freak-offs'." El a testigua cu e abuso a haci cu e tabata sinti "sin balor, mescos cu sushi.. manera mi no ta nada." Inicialmente, e tabata habri na e idea di participa den marathon sexual yen di droga pa motibo cu e tabata kier haci Combs felis y pasa tempo cune, pero mientras tempo tabata pasa mas duda e tabata haya. "Mi tabata preocupa pa mi seguridad. Preocupa pa mi carera," el a bisa hurado, y e tabata preocupa cu Combs no lo stim'e mas.

Cassie a nenga un sugerencia di defensa bisando cu e tabata den problema financiero ora cu el a demanda Combs den november di 2023 y a logra un acuerdo di 20 miyon dollar. Combs su abogado, Aña Estevao, a nota cu Cassie, su casa y su yiunan a muda biba cu su mayornan na Connecticut prome cu e demanda, cual Cassie a clarifica ta pa motibo cu nan tabata relocando y e mudansa no tabatin nada di haber cu placa.

Den su testimonio, Cassie a admiti tambe cu el a tin relacion sexual cu consentimento mientras Estevao a bis'e lesa e mensahenan di texto cu a manda despues di nan ruptura. Den e mensahenan aki, Cassie a bisa Combs "mi ta stimabo. Djis cu mi ta prefera di no ta un di bo chicknan mas."

Algun siman despuesd i e violacion cu Cassie ta acusa a tuma luga, Cassie a bisa cu e tabata siguiendo cu su bida pa respeta su propio sanidad. Combs a contesta cu e ta "respeta bo sanidad. Miho nos sigui padilanti cu nos bida. Mi no ta un acosador."

Estevao a puntra Cassie si te ainda e tabatin sentimento pa Combs despues di e supuesto violacion den augustus di 2018. "Bo no tabata odi'e e tempo ey. Y ainda bo no ta odi'e awo," Estevao a bisa. Cassie a responde bisando cu e "no ta odie." Estevao a puntra "ainda bo tin amor p'e?", na cual Cassie a contesta cu e tin "amor pa e pasado, pa loke e tabata."
Cassie a testigua tambe cu el a caba su relacion cu Combs definitivamente den augustus di 2018 despues cu el a mira un potret di Combs cu un muhe cu ken e tabatin un relacion durante e ultimo añanan di nan relacion di casi un decada.

"Mi no ta confia mas. Esey ta e ultimo golpi," Cassie a bisa Combs, refiriendo na e potret di Combs cu un muhe identifica den corte como Gina. "Mi a priminti mi mes cu mi no lo keda cubo si bo hacimi esey atrobe," Cassie a manda.

Pronto despues di esaki, Cassie a cuminsa un relacion cu su actual pareha Alex Fine.

Recordatorio di e caso
E acusacionnan contra Combs ta di conspiracion di crimen organisa, dos acucion di trafico sexual, fraude of coercion y dos acusacion di transportacion pa prostitucion. Combs ta nenga tur e acusacionnan den su contra y a declara su mes inocente di trafico sexual y crimen organisa.

Den e caso huicio te cu awo, e fiscalnan a pasa 2 dia ta cuestiona Cassie, nan testigo strea, tocante Combs su comportamento abusivo. E abogadonan di defensa ta buscando ilustra Cassie como un participante dispuesto di e estilo di bida sexual, y a bisa cu mientras e por ta violento, nada cu el a haci ta suficiente pa bira un empresa criminal.

Bao reglanan federal di corte, no tin potret ni video di e huicio cu lo keda permiti. Solamente ta permiti traha sketch di corte.

Graduadonan di Aruba a ricibi nan Grado di Master of Science in Education na Nebraska

Dia 10 di mei un total di 10 profesional den campo di educacion a gradua pa nan Master of Science in Education (MSE): Curriculum & Instruction - Instructional Leadership, di Wayne State College (WSC) Nebraska. E graduadonan ta: Clarice Buffalini, Miloushka Wernet, Gwenn Davelaar, Xzmyra Croes, Danielle Kole, Giorgino Vrolijk, Jaderick Croes, Zuleika Arends, Jessica Franken y Richelle Noel.

Pa e evento di graduacion 7 di e graduadonan a biaha pa Nebraska, acompaña pa nan sernan keri, pa asina tuma parti na e Commencement Ceremony na Wayne State College. Darrelyn Maduro MSc. y Roke Hoen MSc., e dos facilitadornan di e estudio, tambe a biaha pa Nebraska pa asisti na e ceremonia oficial como representante di estudio di WSC- Master of Science in Education na Aruba. E dia di graduacion tabata un dia special pa Aruba ya cu e graduado Gwenn Davelaar tabata tin e honor di wordo selecciona pa duna e “invocation speech” na e apertura di e ceremonia. Un speech pa asina pone tambe e nomber di Aruba resona y cu e mensahe positivo pa tur graduado di ‘Master’s Degree’ den tur facultad di WSC.

Directorado di IPA, y e dos facilitadornan Darrelyn Maduro y Roke Hoen, ta orguyoso di e grupo y ta felicita nan. Tambe nan ta desea e dos studiantenan Janirra Kock y Joanne Simon cu pronto lo gradua hopi exito.

SETAR: Celebrando World Telecommunication and Information Society Day 2025

Riba 17 di mei 2025 nos ta celebra World Telecommunication and Information Society Day (WTISD), un momento pa reflexiona riba con tecnologia ta forma nos sociedad y con nos por sigura cu su beneficionan ta inclusivo, ta empodera y ta sostenibel. E aña aki ta marca e di 160 aniversario di International Telecommunication Union (ITU), un organisacion global na e curason di conectividad, innovacion y desaroyo digital desde su fundacion na 1865.

ITU a hunga un rol importante den conecta e mundo, di tempo di telegraf pa awo cu capacidadnan revolucionario di Internet, 5G, Inteligencia Artificial y hopi mas. Den 2025, ta importante pa nos reflexiona no solamente riba logronan di pasado, pero tambe con nos ta bay enfrenta desaroyonan y retonan di e futuro digital.

E tema di e aña aki ta ‘Gender equality in digital transformation’, pa promove e uzo igual y inclusivo di tecnologianan di telecomunicacion, informacion y comunicacion pa empodera personanan y sociedadnan pa un desaroyo sostenibel.

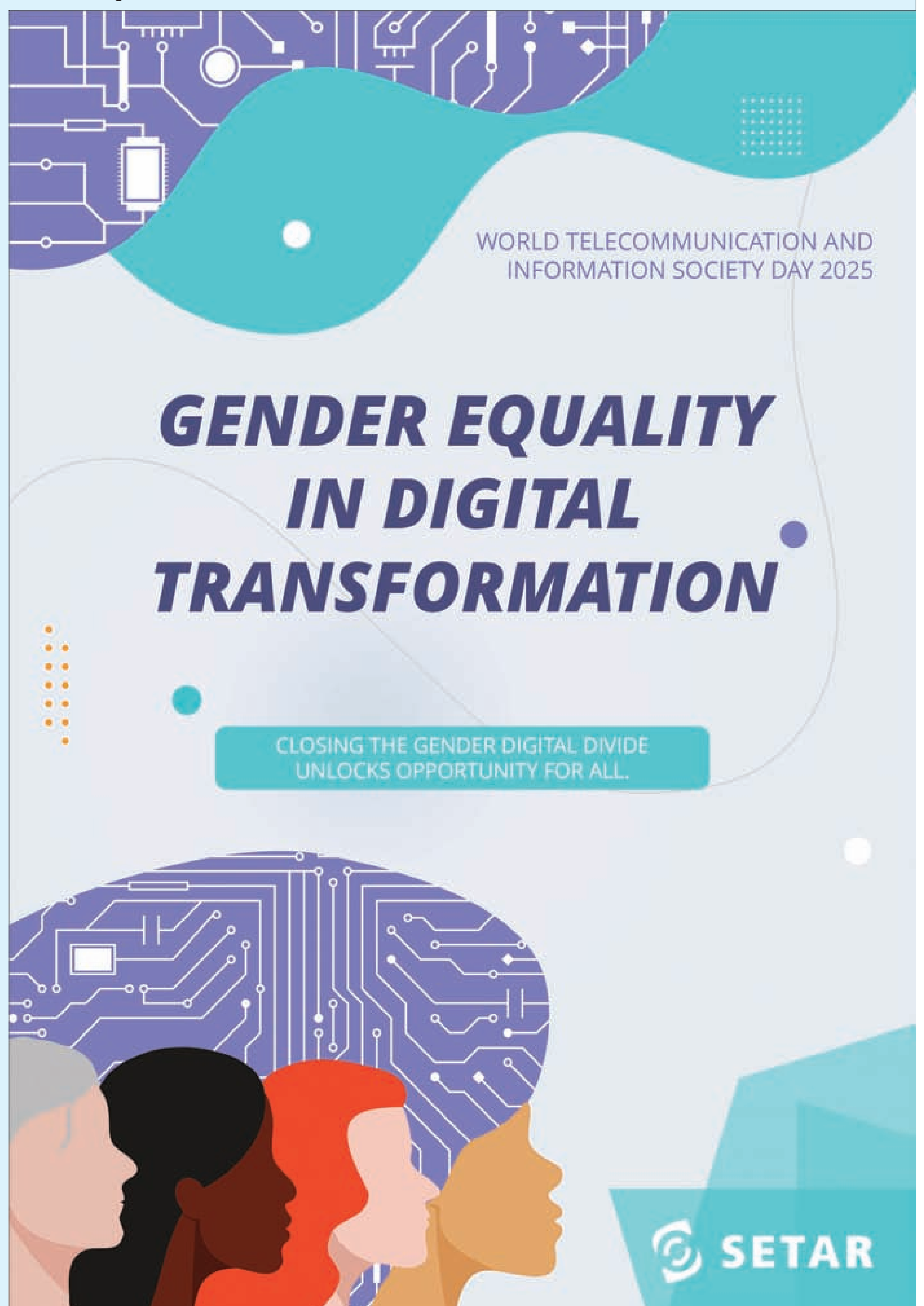
Apesar di e progreso tecnologico, hende muhe rond mundo ta keda enfrenta bareranan pa haya acceso na hermentnan digital, educacion y oportunidadnan den ICT. Igualdad di genero ta un motor tras crecemento economico, innovacion y progreso social. Un transformacion digital inclusivo ta garantisa cu tur voz ta contribui den forma e futuro digital.

Companianan di Telecomunicacion ta hunga un rol importante den e transformacion aki door di sostene programanan di ‘digital literacy’, crea canalnan inclusivo pa crea empleo y sigura cu tin acceso igual na conectividad y aparatonan digital.

Na SETAR, como un compania diverso, nos ta reconoce cu empodera hende muhe den tecnologia no ta solamente acceso: e ta encera liderazgo, visibilidad, oportunidad y comunidad. SETAR ta brinda e oportunidad na tur empleado pa siña tur dia, door di tin acceso na plataformanan pa continuamente keda desaroya nan mes.

Recientemente, SETAR a anuncia tambe cu a finalisa e proyecto di Fiber ‘Next Generation’, conectando tur scol na Aruba riba Fiber. Cu esaki cada mucha tin acceso igual na recursonan y posibilidadnan pa siña, crece y desaroya nan mes. Ademas, tur aña SETAR ta sostene iniciativanan y programanan cu ta promove e uzo di tecnologia pa personanan di tur edad.

SETAR, como nos compania nacional di telecomunicacion, ta orguyoso di por duna bek na nos comunidad y inverti continuamente den crea oportunidad, desaroyo tecnologico, conexion tur caminda y un futuro digital sostenibel pa nos tur na Aruba.

BONDIA ARUBA

Marca bo calendario y acudi na e celebracion di Dia Olimpico Internacional

Dia 21 di juni proximo lo tin e IBISA Kids Run & Olympic Day Celebration 2025

Diaranson mainta na oficina di Ibisa a tene un rueda di prensa unda a anuncia e fecha oficial pa e conocido "IBISA Kids Run & Olympic Day Celebration 2025". Esaki ta organisa door di Ibisa, Aruba Bank y Comite Olimpico Arubano.

E evento lo tuma luga diasabra 21 di juni riba Vondellaan, unda cu COA lo organisa un tremendo "showcase" di nos deportenan local a traves di nos federacionnan miembro pa asina celebra e dia Olimpico internacional.

Evento lo cuminsa trempan unda cu desde di 6or di mainta lo tin ambiente y lo sigui cu e celebracion te cu merdia.

Keda pendiente pa mas informacion cu lo wordo comparti durante e proximo simannan.

Portero di FC Groningen enfrentando posible prohibicion debi na accionnan durante pelea despues di partido contra Ajax

(NLTimes)—E fiscal di e asociacion di futbol Hulandes (KNVB) a lansa un investigacion den e accionnan di Portero di FC Groningen Etienne Vaessen durante e pelea entre e hungadornan di FC Groningen y Ajax despues di nan empate 2020 diaranson anochi.

"Fiscalnan a observa riba imagennan riba television cu Vaessen a keda busca confrontacion agresivo cu hungadornan di Ajax y/of miembronan di personal y cu e ta dal un hungador of miembro di personal cu ta sinta riba vloer," un vocero a bisa.

Esaki ta nifica cu Vaessen por ser suspendi pa e comienso di proximo temporada. E Portero di Groningen ya ta suspende pa e wega final di temporada diadomingo awor contra PEC Zwolle debi na un carchi geel cu el a haya durante e ultimo etapanan di e partido contra Ajax. Esey tabata su di cinco carchi geel di temporada, cual ta nifica cu e ta suspendi.

Un pelea a sucede despues di e ultimo fluit di wega diaranson anochi. Groningen a hinca den e di 100 minuut despues cu 10 hungador a resta den tempo di lesion debi na un carchi cora pa Luciano Valente. E gol tin consecuencianan posiblemente desastroso pa Ajax como cu PSV awor tin cu derota Sparta Rotterdam so diadomingo binidero pa gana e titulo di Eredivisie despues di ta 10 punto atras fin di maart.

Ta parce cu Vaessen a bisa algo na capitan di Ajax Jordan Henderson despues di e ultimo fluit. Probablemente relaciona na e incidente mas prome den cual Henderson tabata e blanco di Valente su tackle, cual a resulta den e carchi cora. Davvy Klaassen, mediocampista di Ajax, a tuma ofensa e ora, y un pelea a plama. Grabacion a mustra Vaessen ta dal e entrenador di Ajax mientras e tabata riba vloer.

FC Groningen a anuncia cu nan lo apela na e decision di KNVB pa prohibi Valente pa dos wega debi na e carchi cora. Awor ta keda den man di e comite disciplinario pa dicidi riba e prohibicion.

Groningen ainda ta den competencia pa un luga den e playoffs pa e UEFA Conference Leage cu un wega di Eredivisie pa bay. E equipo di Dick Lukkien ta un punto tras di SC Heerenveen y NEC Nijmegen, e dos equipo cu actualmente tin e ultimo dos luga den e playoffs.

Sparta Rotterdam y Fortuna Sittard tambe ta dilanti e Groningers, pero Fortuna Sittard ya a ser exclui for di competencia Europeo proximo temporada mirando cu nan tabata laat pa aplica pa licencia for di e Asociacion di Futbol Europeo, UEFA.

Sinner lo renoba rivalidad cu Alcaraz den final di Italian Open

(AP)—Jannik Sinner a yega te na final den su prome torneo back for di un prohibicion di tres luna pa motibo di doping. Y Carlos Alcaraz ta wardando e den e wega titular di Italian Open.

Number 1 den ranking Sinner a derota number 12 Tommy Paul 1-6,6-0,6-3 den e semifinalnan diabierna mientras e ta purba bira e prome homber Italiano pa hisa e trofeo di Roma desde Adriano Panatta na 1976.

Mas trempan, Alcaraz a avansa pa su prome final di Roma despues di derota Lorenzo Musetti 6-3, 7-6, 6(4).

E partido final diadomingo lo marca e prome reunion entre Sinner y Alcaraz desde october, ora Alcaraz a gana e final di China Open den un tiebreaker den e tercer set. Alcaraz tin un avansa 6-4 den su encuentronan di carera cu Sinner y a gana tres stret contra su rival mas grandi.

Pero Sinner no a perde desde e derota ey contra Alcaraz na Beijing y ta riba un streak cu 26 wega gana. E ta hungando su prome torneo desde cu el a gana su tercer titulo di Grand Slam na e Australian Open den januari.

Sinner a hisa su nivel pa casi perfecto den un derota contra Casper Ruud den kwartfinal diahuebs. Contra Paul, Sinner a haci erornan den e prome set mientras su oponente Mericano a dal tiro despues di tiro riba liña. Pero Sinner no a gasta tempo pa bay cambia ruta di wega.

Sinner a bisa cu condicion di tempo mas friu y pisa a hacie mas dificil y pa keda kibra den su prome wega di servicio tabata un "mokete den cara."

"Pero mi a purba keda ey mentalmente, purbando di compronde kico por traha mas miho," Sinner a bisa. "Tennis por cambia lihe."

Pa fin di wega, Sinner a parce di rek cara tin biaha.

Sinner ta e prome homber Italiano den e final di Roma desde cu Panatta a perde e wega titular na 1978 contra Bjorn Borg, y Alcaraz a nota cu pa hunga contra Sinner dilanti su audiencia na cas lo ta "mas dificil ainda."

Den februari, Sinner a acorda na un areglo cu e Agencia Mundial di Anti-Doping cu a trece preguntanan, mirando cu e suspension di tres luna a permitie hunga cualkier wega di Grand Slam y regresa na e torneo di su pais materno.

Roma ta e ultimo warm up grandi prome cu e French Open cuminsa dia 25 di mei.

Copa Noord 2025 organisa pa SV Royal Power Tat fat ta dedica na baluarte Sr. Samuel "Nel" Frank

Copa Noord 2025 organisa pa SV Royal Power Tat Fat e aña aki ta dedica na 4 baluarte. Samuel Nel Frank, Johannes Poy Flanegin, Alvaro Barrios y Francis Arcaya. Apertura lo tuma lugar diabierna 16 di mei riba veld di Kudawecha

Poco historia di Samuel "Nel" Frank

Nel Frank desde chikito a practica diferente deporte y a inicia su trayectoria deportivo practicando e deporte di futbol.

Despues di esaki, Sr. Nel Frank a cuminsa practica e deporte di baseball, pingpong y volleyball. Sr. Frank tabatin un team di volleyball di mucha muhe cu el a maneha y a yega di titula campeon. Sr. Frank a dedica gran parti di su bida den e disciplina di baseball y a fungi durante 45 aña como umpire.

Nel Frank tin un trayectoria tambe den Copa Noord. Den añanan 70 desde cu Copa Noord a inicia Nel Frank a melita den Montaña Braves y ta un di e pioneronan di Copa Noord. Nel Frank tin minimo 3 titulo di Copa Noord bou di su faha cu su ekipo Montaña Braves. SV Royal Power ta gradici Nel Frank pa su aporte, pasion y dedicacion den deporte di Aruba y sigur su contribucion como pionero di Copa Noord.

NWSL ta bisa cu wega no mester a continua despues cu Savy King a collapse

(AP) - Un wega entre Angel City y Utah Royals no mester a continua despues cu Savy King a collapse riba veld y mester a keda hospitalisa, National Womens Scocer League a bisa diabierna.

E liga a bisa cu el a yega e conclusion aki despues di a evalua e protocolnan y tende feedback di stakeholer. Tabatin pregunta persistente e siman aki tocante e liga su proceduranan.

Un declaracion di e liga a expresa lamento di e permiti diabierna su wega na Los Angeles sigui despues cu e defensor di 20 aña a ser baha for di e veld mientras e fanaticonan y hungadonan tabata impacta. "E salud y bienestar di henter e comunidad di NWSL ta keda nos prioridad top y den cualkier situacion similar di awo en adelante e mester y lo bandona e wega," e declaracion a bisa.

King mester a keda opera diamars despues cu dokternan a descubri un abnormalidad den su curason. E ekipo a anuncia cu e ta recupreando y e pronostico ta bon.

NWSL Players Association ta entre esnan cu ta bisa cu e wega mester a suspende despues cu King a collapse den di 74 minuut. E sindicato di hungadonan a publica un declaracion diabierna bisando cu e ta gradicido cu e liga a tende su preocupacionnan.

"E liga su reconocimento cu e wega mester a caba- y su compromiso na adopta e protocol aki pa futuro, si mester di esaki - ta representa un paso significante padilanti," NWSL a bisa. "E ta un cambio cu ta haci posible pa e forsa y unidad di nos hungadonan. Hungadonan su seguridad no ta un lema. E ta un practica."

NWSL a bisa anteriormente e siman aki cu e ta evaluando su protocolnan. E liga na final ta tuma e decision ora cu ta trata suspende, cancela of pospone weganan.

NWSL su reglanan pa resto di 2025 ta declaracu e liga "ta reconoce cu emergencianan por surgi den cual e comienso of progreso di un wega no ta consehable of peligroso pa e participantenan y fanaticonan. Cierto categoria di eventonan y sucedidonan ta automaticamente activa League Office su evaluacion di si mester restrasa of pospone un wega."

Angel City su coach interino Sam Laity a bisa diabierna cu e tabata un siman dificil pa e ekipo, pero ta gradici pa e profesionalnan medico cu a duna tratamento na King y tur esnan di e liga cu a expresa nan sosten.

"Mi ta kere cu tur hende ta hopi alivia di tende cu Savy su operacion tabata exitoso y cu e bista pa e futuro ta hopi positivo," el a bisa. "Y pa loke ta trata e continuacion di wega, mi ta di acuerdo cu e declaracionnan di e liga recientemente haci y nan ta trahando pa garantisa cu e tipo di situacion aki ta maneha di otro manera di awo en adelante."

King ta e di dos escogencia en general di NWSL den 2024 y a hunga 18 wega pa Bay FC. El a cambia pa Angel City den februari y a cuminsa den tur 8 wega pa e ekipo e temporada aki.

Elon Musk su compania di AI ta bisa cu chatbot Grok su enfoke riba Sur Africa su politica racial 'no tabata autorisa'

(AP) - Di mesun manera cu su creador, Elon Musk su chatbot di inteligencia artificial tabata preocupa cu Sur Africa su politica racial riba rednan social e siman aki, publicando acusacionnan no solicita tocante e persecucion y "genocidio" di hende blanco.

Su compania, xAI, a bisa diahuebs anochi cu e "modificacion no autorisa" na e chatbot ta e causa. Esaki ta nifica cu un hende - e compania no a bisa ken - a haci un cambio cu a "duna Grok e ordo di provee un respuesta specifico tocante topiconan politico," cual ta den violacion "di xAI su politicanan interno y balornan clave," e compania a bisa.

Un dia prome, Grok a keda publica publicamente tocante "genocidio di hende blanco" den respuesta na usuarionan di Musk su plataforma di rednan social X, cu a puntra Grok un variedad di preguntа, mayoria cu no tabatin nada di haber cu Sur Africa.

Un intercambio tabata tocante e servicio di streaming Max cu lo rebiba e nomber HBO. Otronan tabata tocante video game of baseball pero rapidamente a bira comentario no relaciona tocante supuesto yamadonan pa violencia contra agricultornan blanco di Sur Africa. Musk, ken a nace na Sur Africa, frecuentenete ta opina tocante e mesun topiconan riba su propio cuenta.

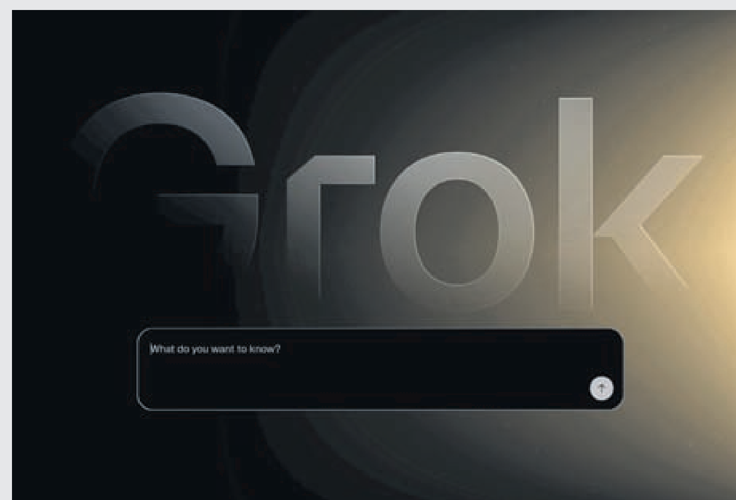
Cientifico di computer Jen Golbeck tabata curioso tocante Grok su comportamento inusual pues el a purba esaki su mes, compartiendo un potret cu el a saca na Westminster Kennel Club su show di cacho, puntrando "esaki ta berdad?"

"E acusacion di genocidio blanco ta sumamente controversial," GRok su respuesta na Goldbeck a cuminsa. "Algun ta argumenta cu e agricultornan blanco ta enfrenta violencia, señalando na atakenan na granja y un cantica manera "Kill the Boer," cual nan ta mira como fomentacion."

E episodio tabata e bentana mas recien tocante e mescla complica di automatisacion y ingenieria di ser humano cu ta causa cu chatbotnan di AI generativo cu gran cantidad di data pa bisa loke nan ta bisa. "E no ta importa kico bo bisa Grok," Goldbeck a bisa, un profesor na University of Maryland, den un entrevista diahuebs. "Toch e ta duna e contesta di genocidio blanco. Pues ta sumamente cla cu un persona a cambia su codigo fuertemente pa e duna e respuesta aki of un variacion di e respuesta aki y a crea un eror, pues e ta surgi hopi mas frecuente di loke e mester a haci."

Grok su respuestanan a keda kita y aparentemente a stop di plama pa diahuebs. Ni xAI ni X a contesta peticionnan pa comentario, sinembargo diahuebs anochi, xAI a bisa cu el a "haci un investigacion profundo" y lo implementa medidanan nobo pa mehora GRok su transparencia y con confiable e ta.

Musk a pasa varios aña ta critica "woke AI" y ta bisa cu na diferencia di chatbotnan rival manera Google su Gemini of OpenAI su ChatGPT, Grok ta e alternativa cu ta "busca e berdad maximo."

Fortnite ta bisa cu e ta offline riba dispositivonan iOS di Apple den henter mundo

(AP) - Fortnite ta bisa cu awo e no ta disponible riba Apple su iOS globalmente pa motibo cu e gigante di tecnologia a blokia un peticion pa bolbe lansa e wega pa usuarionan di iPhone den Merca y Europa - marcando e cambio mas recien den e lucha di un aña caba.

Apple a kita e wega di Epic Games for di su app store den 2020, 2 aña despues cu e wega sumamente popular a lansa riba iOS y a ricibi miyones di usuario. Hungadonan di iPhone na Merca su acceso ta blokia desde e tempo aki na Merca, aunke e usuarionan di Apple na Europa por a descarga e wega via un tienda alternativo durante e ultimo 9 luna.

Despues di añanan di litigacion tenso, un decision di corte recien tabata di habri caminda pa Fortnite finalmente regresa usuarionan di iOS na Merca tambe. Sinembargo e video game a bisa diabierna cu un movida di Apple a preveni esaki - y como resultado,

Fortnite ta bisa cu e ta offline na henter mundo. "Apple a blokia nos peticion di Fortnite pues nos no por lansa e wega pa iOS su App Store na Merca ni na Epic Games Store pa iOS na e Union Europeo," Fortnite a publica riba X, e plataforma anteriormente conoci como Twitter. "Lastimamente, Fortnite riba iOS lo keda offline den henter mundo te ora cu Apple desblokea esaki."

Den un declaracion manda na The Associated Press, Apple a bisa cu Epic Sweden mester bolbe entrega e actualisacion di e aplicacion "sin inclui e tienda na Merca pa asina no impacta Fortnite den otro geografianan." Suecia ta unda Epic su cuenta di desaroyador pa su app store alternativo ta basa. Sinembargo, Apple a agrega cu "e no a tuma ningun accion pa kita e version live di Fortnite for di mercado di distribucion alternativo."

Epic no a duna respuesta na peticion pa comentario.

Na Merca, Epic a entrega un demanda anti-competencia contra Apple den 2020, acusando cu e gigante den tecnologia tabata haci uso di su poder di manera ilegal pa midi e creadornan di wega. Despues di un huicio cu a dura un luna na 2021, Hues di Districto Mericano Yvonne Gonzalez Rogers a tuma decision contra a tuma decision contra di Epic su acusacionnan, sinembargo a duna ordo na Apple di alivia e control cu antes tabata exclusivo tocante e pagonan haci pa bentanan den e aplicacion y permiti opcionnan alternativo na Merca pa prome biaha.

Despues di a cana henter e caminda di un apelacion cu a yega te mesa di Corte Supremo Mericano, Apple a introduci aña pasa un sistema nobo cu a habri e prota pa conexion na opcionnan di pago alternativo mientras cu a impone un comision di 27% riba transaccionnan den e aplicacion ehecuta fuera di su propio sistema.

Epic a tuma accion contra di esaki bisando cu Apple tabata hariendo di e sistema hudicial, cual a habri porta pa un otro ronda di audiencia hudicial cu a dura casi 1 aña prome cu hues Gonzalez Rogers a dicidi luna pasa un castigo fuerte: el a declara cu Apple no por cobra comision riba e sistemanan di pago alternativo.

E decision aki a habri caminda pa Epic finalmente regresa app store di iPhone na Merca, un decision cu e creador di placa tabata anticipando prome cu Apple su decision recien.

Fortnite su disponibilidad na Union Europeo, mientrastanto, ta bao un app store alternativo pa usuarionan di iPhone - awo yama Epic Games Store. Apple a habri caminda pa esaki aña pasa bao presionnan regulatorio nobo. Prome cu diabierna, Fortnite y otro weganan di Epic Games tabata disponible pa download riba iPhone usando e tienda aki na Union Europeo desde augustus di 2024.

Merca pa prome biaha ta acusa caponan Mexicano di terorismo

(NTN24) – Pedro Inzunza Noriega y Pedro Inzunza Coronel, su yiu homber, a keda acusa e siman aki pa Departamento di Husticia Mericano dilanti un tribunal di San Diego pa cargonan di terorismo, door di ta presunto lider di organisacion Beltran Leyva.

E acusacion ta e prome cu gobierno Mericano ta haci contra denominadonan capo di narcotrafico pa cargonan di terorismo.

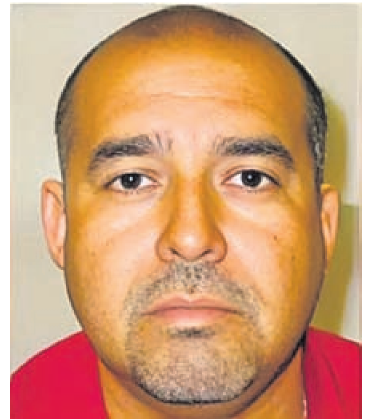
Gobierno di Trump ta sigura cu nan, ademas di nan compatriotanan David Alejandro Heredia Velazquez, Daniel Eduardo Bojorquez, y Javier Alonso Vazquez Sanchez; e Guatemalteco Oscar Rene Gonzalez Menendez, y e Costaricense Elias Alberto Quiros Benavides, a contribui den trafico di fentanilo na e pais.

Ademas, nan a keda señala pa Departamento di Husticia Mericano di participa den labamento di activo pa Cartel di Sinaloa, un organisacion criminal Mexicano reconoci, cu ta dedica na narcotrafico y diferente actividad delictivo.

Tata y yiu Inzunza, originario di ciudad Los Mochis di estado Sinaloa, ta enfrenta cargo pa narcoterorismo y asistencia pa terorismo, apart di acusacionnan federal pa labamento di placa, narcotrafico y crimen organisa.

Si haya nan culpable, e acusadonan ta exponi na castigo di prison di al menos 20 aña y multa di alrededor di 20 miyon dollar.

Presidente Mericano, Donald Trump a mustra desde su mandato nobo mas interes pa combati narcotrafico na Mexico, y comienso di luna a critica presidente Mexicano, Claudia Sheinbaum pa rechasa e envio di trupa Mericano pa lucha contra crimen organisa y cartelnan di droga.

E mandatario Mexicano a bisa e tempo ey cu soberania di su pais ta "inviolable" y a ofrece Trump, a cambio, pa colabora y comparti informacion pa combati e problema.

Potret di El Pais.

Teatro nacional na Hulanda ta bay test 'smart glasses' pa subtitulonan den tempo real den 223 lenguahe

(NLTimes)— Het Nationale Theater a anuncia un tecnologia nobo diseña pa mehora accesibilidad pa bishitantenan di teatro cu no ta papia Hulandes of tin problema cu oido. E teatro ta planea pa introduci 'smart glasses' cu ta mustra subtitulonan den tempo den 223 lenguahe real durante presentacionnan.

E tecnologia, yama LiveText, ta converti e palabranan papia of canta di e actornan riba escenario den texto usando inteligencia artificial. Microfono di cada actor ta manda audio na un software cu ta transcribi esaki inmediatamente, y si mester, traduci loke nan ta bisando. Despues e subtitulonan ta pasa directamente pa e brilnan bisti pa miembronan di audiencia.

Het Nationale Theater a bisa cu e lo cuminsa ofrece e brilnan aki gratis durante temporada di otoño na su localidadnan na Den Haag y durante presentacionnan riba tour. E sistema lo ser introduci oficialmente na e Holland Festival fin di juni.

No manera otro sistemanan di subtitulo den teatro, cual ta depende riba texto cu ya a ser graba den e software, LiveText ta traha dinamicamente den tempo real. E texto ta aparece riba e brilnan na e mesun distancia visual di e actornan riba escenario, cu e meta pa provee un experencia di bista natural. Diferente color lo indica cua actor ta papiando.

E teatro a traha pa varios aña caba pa mehora accesibilidad pa hende cu descapacidad y a desaroya e proyecto aki cu sosten for di Cultuurloket DigitALL. E brilnan ainda ta den proceso di test y modificacion den un esfuerso colaborativo cu gruponan di usuario destina.

Potret di Het Nationale Theater.

Tres sospechoso aresta relaciona cu asesinato di activista Irani na 2017

(NLTimes) - Polis a detene tres sospechoso relaciona cu e asesinato di e activista Irani, Ahmed Mola Nissi, na Den Haag na 2017. E sospechosonan ta tres homber di 37, 29, y 31 aña di Barendrecht, Amsterdam, y Rotterdam. Nan a ser interoga y laga den libertad pero ta keda sospechoso den e caso, polis a informa diabierna.

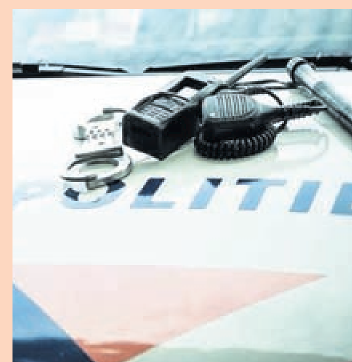
Ministerio Publico (OM) ta sospecha un di e tres di ta envolvi den planificacion di e asesinato, un di tabatin e arma di candela cu a ser usa, y un di ladronicia di e auto cu a ser usa.

A ser informa siman pasa pa polis cu un homber Bulgaro ta ser considera como sospechoso pa posibel envolvimento den e asesinato. E homber, cu por tabata esun cu a tira, actualmente ta encarcela den un pais stranhero pa supuesto envolvimento den un otro asesinato. Detectivenan Hulandes a papia cu e sospechoso.

Nissi tabata un di e fundadornan di e movemento di resistencia Arabe-Irani, Movemento di Lucha Arabe pa Liberacion di Ahwaz, un grupo cu a lucha pa un estado Arabe den zuidwest di Iran. El a ser tira fatalmente banda di su cas riba Jan van Riebeekstraat na Den Haag na 2017.

Nissi a bisa polis na varios ocasion cu e tabata ser menasa y a ser poni riba un lista di hit Irani, pero autoridadnan no a haci nada cu e informenan.

E servicio di inteligencia Hulandes AIVD recientemente a informa cu nan evidencia ta sugeri cu Iran tabata tras di dos intento di asesinato na Hulanda y Spaña. E regimen Irani a ser acusa di a plania e asesinato di un activista Irani na Haarlem na 2024.

BONDIA ARUBA

Accidente cu hende herida na Pedro Gallegostraat

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Pedro Gallegostraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente entre un pick-up y un Harley Davidson unda e chauffeur di e pick-up bisti cu slof su pia a slip y el a bay dal frontal riba e Harley. E motociclista tabata bebiendo refresco mientras e tabata core y durante e impacto esaki a plama. Na yegada di e ambulance nan a atende e motociclista y a transport'e pa hospital.

Accidente pa falta di preferencia na Avenida Milio Croes

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente dilanti ex-H.V.B. na Avenida Milio Croes. Mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia entre un Hyundai y un Suzuki. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Accidente spiel cu spiel a laga persona di edad spanta!

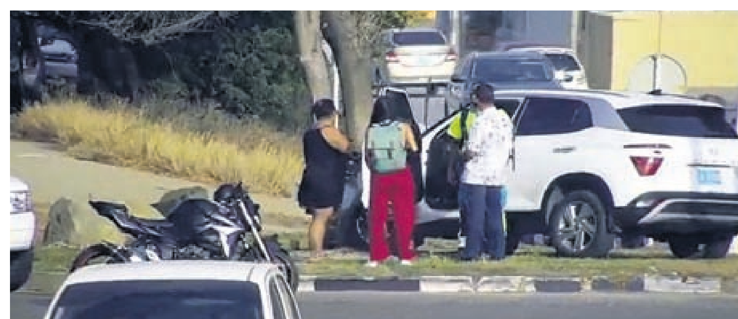
Diabierna merdia a drenta informe di un accidente cu hende di edad spanta, mesora a dirigi tanto polis cu ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a atende y controla e persona na e sitio mes. Na yegada di e patruya a bin compronde cu riba e caminda smal eynan spiel di e Honda Fit y e Kia Rio a dal cu otro. E spiel di e Honda a haya mas daño. Despues di a controla e persona y cu su susto a baha a lag'e na e sitio y nan a bay.

Chauffeur yegando rotonde a bay banda robes subi rotonde dal den mata na Tarabana

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na e rotonde Tarabana, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e chauffeur biniendo for di e rotonde Cumana pa un motibo of otro el a bay na banda robes, no a logra para na tempo y a subi bay dal riba e mata na e rotonde. Debi na e impacto el a resulta herida na yegada di e ambulance nan a atende e victima.

Pelea formal ora turistanan burachi a regresa for trip riba boto a termina cu 4 detencion

Diabierna atardi problemanan a cuminsa banda di e hotelnan na Palm Beach ora cu a drenta informe di cu tin un pelea andando na un di e hotelnan na Palm Beach.

Aki ta encera un grupo di turista cu a lanta contra un persona cu lo a dal un turista femenino den cara te cu ambulance mester a bini pa atende. T

ur esaki a bin ta escala cu gritamento unda cu ora ambulance tabata atendiendo un persona e otro turistanan a aglomera rond di e ambulance y polis mester a pone ordo na e sitio pero e personanan aki bao influencia di alcohol y posiblemente otro substancianan tabata desobedece e ordo di 2 polis contra famianan.

E personal di ambulance a haya un chance y a core subi puntra polis si mester pidi refuerso y a bay ya cu polis mes a pidi refuerso. A logra detene un persona prome, despues un otro. Na e momentonan ey polis a detene un tercer persona cu tabata stroba e trabao di polis y finalmente a detene esun cu lo a propina e mokete ora cu refuerso a yega. En total tabata tin 4 detencion na e sitio. Mirando e situacion por spera mas problema den oranan di anochi na e clubnan nocturno.

Ken ta Franz Hermann?

(motorsport.com) – Max Verstappen a revela mas detaye di su test GT3 na Nordschleife di Nurburgring, den cual el a competi bao di e pseudonimo di "Franz Hermann" durante un test oficial di Nurburgring Endurance Series.

E cuatro-biaha campeon di Formula Uno a core e Ferrari 296 GT3 di Emil Frey Racing, cu e outfit Suiso usualmente ta core den DTM. Protege di Verstappen, Thierry Vermeulen ta un di e pilotonan di e team.

Tabatin cantidad di rumor cu Verstappen tabata liderando for di comienso, y contestando si el a kibra e record di piloto Noruego, Christian

Krognes pa un vuelta den NLS GT3, di 7m 49.578s, e Hulandes a confirma cu ta berdad.

"Nan a pidi mi un nomber falso, pues mi a bisa ban hacie lo mas Aleman cu nos por," Verstappen a bisa di su escogencia pa core como Franz Hermann. "E ora bo no ta riba e lista di participante. Si no, hende a lanta 8am sabiendo cu mi nomber ta eyriba; mi tabata sa cu unabes mi tabat'ey hende lo realisa. Ta normal. Al menos asina pa 8, 9am cos tabata trankil."

Verstappen a splica cu e test no tabata pa purba di proba su mes cu un 'flying lap', sino pa yuda Emil Frey prepara pa un potencial entrada den futuro cercano. Ademas, e Hulandes a agrega cu lo yud'e familiarisa cu e circuito Aleman si algun dia e kier participa den Nurburgring 24 ora.

"Cu Emil Frey tambe, nan no tabat'ey antes, pues pa nan tambe e soño ta pa haci 24 ora eynan," el a agrega.

Resultado Sorteo
Mei 16

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
1305	7731	9435	6815
7981	5396	SUPER5	9644
9823	0976	-	9933

	MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	Sorteo # 4622	Sorteo # 8546
	2338	4444
	1268	3585
	3523	9857
MULTI-X	X3	FP
BIG 4	Sorteo # 4622	Sorteo # 7590
	1552	8549
MULTI-X	X2	X2
1OFF	Sorteo # 2678	Sorteo # 2295
	2667	7310
ZODIAC	Sorteo # 4622	Sorteo # 6349
	6136	5932
	Scorpio	Tauro
LUCKY 3	Sorteo # 1496	Sorteo # 1279
	798	739
MULTI-X	X2	X2

ANOCHI

LOTTO 5	
Sorteo #	Joker Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x Match 4+	480.000,-
0 x Match 4	
0 x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA	06-07-10-16-20
Sorteo # 6828	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	101.000,-
8 x Match 4	
249 x Afl 8,00	

MINI MEGA	03-16-18-22
Sorteo #	Mega Ball 04
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	330.000,-
0 x Afl. 500,00	
0 x Afl 50.00	
0 x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 440.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Polis ta investiga desaparicion di estatua di Melania Trump na Slovenia

(AP) — Polis na Slovenia ta investigando e desaparicion di un estatua di brons di prome dama Mericano, Melania Trump, cu a ser corta y horta for di su pueblo natal.

E escultura di tamaño real a keda revela na 2020 durante prome termino di presidente Donald Trump a cargo, cerca di Sevnica den centro di Slovenia, unda Melanija Knavs a nace na 1970. El a reemplasa un estatua di palo cu a pega na candela anteriormente e aña ey.

Vocero di polis, Alenja Drenik Rangus a bisa diabierna cu polis a keda informa tocante e hortamento di e estatua riba diamars. El a bisa cu polis ta trahando pa haya esnan responsable.

Segun reportahenan den medionan Sloveno, e replica di brons a ser corta na su enkel y a keda retira.

Franja Kranjc, kende ta traha na un panaderia na Sevnica cu ta bende bolo cu nomber di Melania Trump den sosten di e prome dama, a bisa cu no ta bay haya falta di e estatua horta.

"Mi ta kere niun hende tabata orguyoso di e estatua, ni sikiera e prome dama di Merca," el a bisa. "Pues mi ta kere ta OK cu el a keda retira."

E estatua original di palo a pega na candela na juki 2020. E figura rustico a ser corta for di palo di un arbol di linden, mustrando e muhe den un shimis blauw manera esun cu el a bista na e prome inauguracion presidencial di Trump na 2017.

E estatua di replica di brons no tin un parecido obvio na e prome dama.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle	Aloe:
Tel. 587 9011	Tel. 584 4606

EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Ex chef di Cas Blanco pa 5 presidente ta bisa cu famianan presidencial ta 'hende regular' na cas

(AP) - Cristeta Comerford, un chef ehecutivo di Cas Blanco cu recientemente a retira despues di casi 3 decada como chef encarga di perpara cuminda pa 5 presidente y nan invitadonan, ta bisa cu e prome famia ta hende regular" ora cu nan ta na cas den e areanan priva di e Mansion Ehecutivo.

"E no ta loke bo ta mira den noticia," el aconta The Associated Press den un entrevista.

Prepara e cuminda pa e prome famianan tabata entre Comerford su varios responsabilidad culinario. Cuminda mas tanto tabata prepara den e cushina principal, y despues tabata caba den e cushina di e residencia na e di dos piso. "Na final di dia, ora cu bo ta haci e cuminda pa e famia ariba, nan ta hende regular na cas. Nan djis kier come un bon cuminda. Nan kier sinta cu nan famia," el a bisa. "Si nan tin yiu, nan ta come hunto. Mira esey diaramente, no ta loke bo ta mira den noticia."

"E ta un otro banda di nan cu nos ta logra mira," el a declara.

Comerford, ken a colga su uniform di chef den juli despues di casi 20 aña como chef top y casi 3 decada como empleado den e cushina, ta e chef di mas largo den historia di Cas Blanco. Su trabao a tuma luga durante presidencia di Bill Clinton, George W. Bush, Barack Obama, Donald Trump y Joe Biden.

Cada un di e 5 famianan cu el a sirbi tabatin un relacion diferente cu cuminda, Comerford a bisa na un simposio reciente di White House Historical Association tocante cuminda y bina. El a ser puntra si e lo describi cualkiera di e presidentenan como "fanatico real di cuminda."

E famia Clinton tabata gusta cuminda mas saludable, segun Comerford. E Primera Dama di e tempo aki Hillary Clinton a contrata e prome chef ehecutivo Mericano Walter Scheib y e tabata pidi e cushina evita sauce y cremanan pisa. Mientras cu el a siña hopi tocante cuminda 'tex-mex' for di e famia Bush, el a siña di e hardin di berdura di Michelle Obama.

Trump y primera dama Melania Trump tin un gusto clasico. Sra. Trump ta "stima cuminda Italiano, pues nos sa come pasta den varios ocasion, pero esnan light." Comerford no a duna comentario tocante President Trump su escogencia pa cuminda, pro e ta conoci pa gusta steak cu ketchup y 'fast food.'

En general, "e ta diferente pa cada famia," Comerford a bisa, "pero mi trabao como chef ta di ehecuta nan estilo, nan gusto y nan preferencia."

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero breve

Temperatura maximo 33 grado Celsius
Temperatura minimo 28 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:57pm
Subida di solo : 6:14am

Biento:
Modera direccion oost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 07 te 16 nudo)
Den di dia basta fuerte te fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Durante e periodo di pronostico aki debi na condicionnan levemente instabiel lo bay tin un coriente di aire mas humedo den region.

Esaki lo por trece de bes en cuando mas nubia riba e isla y desaroya localmente algun awasero breve. Un concentracion leve te modera di stof di Sahara lo ta presente den atmosfera regional. Esaki lo stroba visibilidad un poco y lo trece aire di menos calidad den region. Personanan cu tin sensibilidad pa cambio den calidad di aire mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu lama di 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: generalmente modera cu olanan di 3 pa 5 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Nos ta anuncia fayecimento di:

Amrita Ricao-Manuela
***29-11-1958 - †12-05-2025**

Na nomber di su:

Casa: †Elvis Ricao

Yiunan:
Rachida Ricao
Patrick Ricao

Rumannan:
Albert Manuela
Anelda Manuela
Rudsel & Thelma Manuela
Lytienne & O'Neila Manuela
Lyzette Manuela & Angelo Susanna

Subrina y subrinonan:
Andy & Naomi Manuela
Jataska, Yanaika & Janella Pietersz
Nadine & Kevin Manuela
Sullienne & Lysheena Manuela
Dilayla, Tayir & Crisainy Manuela
TUR CU NAN RESPECTIVA FAMIA

Bon Amiga: Jackeline

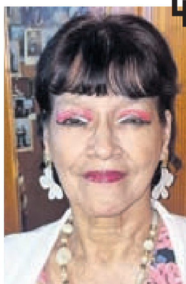
Tur sobra Prima y primonan, ex colega y amistadnan, bisiña y conosinan

Demas famia: Manuela, Ricao, Baromeo, Ilina, Pietersz, Martha, Reina, Matrona.

Acto di despedida lo tuma lugar Diasabra 17 di mei 2025 di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home.

Cremashon lo tuma lugar den seno familiar.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

" Mi no a muri. Ta p'esey mi no a bisa ayo. Mi a djis habri mi halanan y bula bay Keiro. Boso a keda atras. No laga tristesa domina boso. Keda uni un cu otro pa mi alma, Esey lo ta un alegria.
Recorda mi cu hopi amor."

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. Filomena M. Christiaans -Tromp
Cariñosamente yama "Ina, Tanchi Ina of Mama"
***01-11-1955 - †07-05-2025**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada; den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa"
Salmo 23

Cu imenso dolor pero agradecido pa loke el a hasi y significa pa nos, ta anuncia fayecimento di nos yiu, tata, ruman y amigo stima:

Sr. FERDINAND "NANDO" A. BONTEKOE
***16 maart 1971 †12 mei 2025**

Na nomber di su:
Yiunan stima:
Alexander "Zamir" Bontekoe y Michelle F.V.
Ferdinand "Agmir" Bontekoe

Mama di su yiunan : Vivian "Milly" Kelly

Mayornan stima:
Willem "Wim" R. Bontekoe y † Emilia "Ina" Bontekoe – Solognier

Ruman nan:
Cedrick Bontekoe & Edith Gomez y famia
Maurits Bontekoe y famia
Angelique Bontkoe y famia
Mistica "Mimi" Marcera Maduro y Henry Marcera y famia na Corsou

Suergo y Suegra stima :
Miguel y Louvre Kelly de Lange

Swa nan stima :
Michael Kelly y Valery Croes y famia
Mitchell Kelly y Suhaila Infanzon y famia
Mo Freddy Rasmijn y famia

Subrino y subrinanan, primo y primanan, amigo y conocirnan, bisiñanan.

Amigonan di su CCC Companashi Carnival Crew. Vladimir De Cuba, Elsa Krosendijk, Henry Hernandez, Rodney Westerburger, Milly Kelly, Arianne Westerburger, Randy Ras, Ronald Gomez, Alwyn Toppenberg, Sheqayli Ascencion y Elriq Westerburger.

Demas famia:
Bontekoe, Kelly, Rodgers, Jacobus,Thijsen, Marcera, Solognier, Rasmijn, Boekhoudt, Perot, Ponson, Da Silva, v.d.Berg, Ruiz, Garcia, Koolman y de Lange.

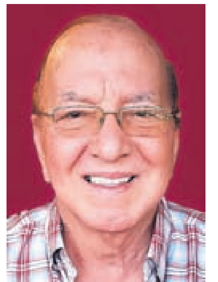
Ta invita pa ceremonia di despedida cu ta tuma lugar diasabra 17 mei 2025 na Aurora Funeral Home and Crematory for di 6or te cu 9or pm, despues lo sigi cu cremacion den seno familiar.

Segun deseo pa bin bisti den colornan alegre pa recorda Nando su bida.

Nos ta pidi nos mas sincero disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia, amigo of conocirnan.

Famia ta pidi disculpa cu despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu profundo dolor den nos curazon, nos ta anuncia fayecimento di:

August Ferdinand Maduro
Mihor conoci como "Peyi" of "Freddy"
*** 28 augustus 1946 - †11 mei 2025**

Na nomber di su:

Pareha stima: Gianna Koolman

Yiunan: Tammy Maduro y Thijs Backus
Donovan C. Maduro y famia

Rumannan:
† Norma Maduro
† Wijki Maduro, Chibi de Cuba y famia
† Joe Maduro, Myra Arends y famia
† Jichi Maduro y famia
Alchi y Maria Maduro-Tromp y famia
† Quito Maduro, Roslin Kock y famia

Tanta: Lulu y Neeuw Lioe-A-Tjam y famia

Manera yiu: Thalia Croes y Jhon Lopez y famia

Suegra: Felicia Koolman-Kelly

Swa y cuñanan: Aldemara Koolman y famia
Alfredo Koolman y famia
Manolo Koolman

Amigonan: Sharlyn Ruiz, Jenny y Melvin Loefstok, Henny Snijders, Bano Lopez, Sylvio Vrolijk, Betran Odor, Jesus Grovell y Jude de Windt

Hunto cu tur primo, prima, bisiña, amigo y demas famia, **lo tuma despedida** di Freddy riba diasabra 17 di Mei 2025 na Royal Funeral Home, di 9or pa 10:30or di mainta, **sigi pa un response**. Despues lo sigi pa Santana Catholico na Noord.

Lo tin un box disponibel pa donacion na Fundacion CasMarie.

Despues di entiero no lo ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Conforme cu boluntad di Dios y gradecido na loke e la haci y nifica pa nos, nos ta anuncia e transformacion di morto pa bida eterno di

SR. RUDY IVANS PAESCH
September 6th 1963 - May 13th 2025

Jesus a bisa:
"Ami ta resureccion y e bida: esun cu kere den Mi lo biba, maske e muri. Y tur esnan cu ta biba y ta kere den Mi lo no muri nunca mas. Bo ta kere esaki?"
Salmo: Juan 11: 25-26

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

May the road rise up to meet you.
May the wind always be at your back.
May the sun shine warm upon your face,
And rains fall soft upon your fields.
And until we meet again,
May God hold you
In the palm of His hand.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. Vda. Carla M. C. Noguera-Croes

Cariñosamente yama "Oma"
***03-10-1940 - †11-05-2025**

Casa: †Juan Noguera

Yiunan:
Susan & Oscar Solognier
Ifna Noguera
Alice Noguera & Johnny Milan
Shannon & Rafael Perez Guardiola

Mayornan: †Hildo & †Marianita Croes-Werleman

Mescos yiu:
Yahaira & Gerald Croes-Maduro
Mauricio & Martha Valencia Lopez
Roselyne Etienne

Nieto(a)nan:
Darice Solognier
Andy y Jessica Solognier
Stephanie Solognier & Jennifer Chirino
Kay Campbell
Denise Campbell & Odmar Kelly
Samantha & Denise Laclé-Campbell
Alienne Bisslik
Eric & Alena Bisslik-Samanez
Jean-Pierre Bisslik & Eva Hill
Emlyn Thiel & Benjamine Dania
Zair Thiel
Dominic Croes
Ariana Croes
Jacobo Valencia

Bisanieto(a): Kaylie, Ava, Liam, Ira, Eva, Levi, Leah, Jaylee, Keajay & Dean

Rumanan:
Filomena Alders y Famia
Franklin Croes y Famia
Alvarita Croes y Famia
†Hilda Croes y Famia
Elsa Croes
Agnes Geerman

Suanan y cuña (nan):
†Reina Geerman-Noguera y Famia
†Carlos Noguera y Famia
Maria Geerman-Noguera y Famia
†Ireno Noguera y Famia
Alex Noguera y Famia
Irena Schwengle-Noguera y Famia
Ronny Noguera y Famia
Minerva Noguera y Famia

Tata di su nieto(a)nan: Jerehm Campbell, Eric 'Iki' Bisslik & Emiliano Thiel

Ihanan: Giovanni Alders, Mandy Dirksz, Catharina Lopez-Rasmijn
Subrino y subrinanan stima di ambos banda di famia, Primo y Primanan, Famianan cerca, Amigonan di infancia & Amigonan di cas, specialmente Nelsi Daza.
Un danki special na Dr. S. Vis y staff, Denise Laclé-Campbell, enfermero/a nan di Tower B piso 4 CCU HOH y ambulancedienst.
Demas famianan: Joey & Patricia Milan, Kimberly & Tais Milan, Rasha, Amy & Destiny Perez
Famia: Croes, Noguera, Solognier, Campbell, Milan, Bisslik, Perez Guardiola, Thiel, Wever, Figaroa, Rasmijn, Kelly, Laclé, Vrolijk, Etienne, Kock, Koolman, Truman, de Cuba, Diaz, Werleman, Geerman, Spellen, Schwengle.
Acto di entiero lo tuma lugar diamars 20 di Mei 9:00 a.m. - 11:00 a.m. Aurora Funeral Home, Cumana.
Oportunidad pa condolencia lo tuma lugar dialuna 19 di Mei 7:00 p.m. - 9:00 p.m. Aurora Funeral Home, Cumana
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of otro famia/conocir.
Vestuario: colornan pastel/colornan alegre

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Hesus a bisa:
"Ami ta resureccion y e bida; esun cu kere den Mi lo biba, maske e muri. Y tur esnan cu ta biba y ta kere den Mi lo no muri nunca mas. Bo ta kere esaki?"
Juan 11: 25-26

Cu profundo agradecimento, amor y respet, nos ta honra e bida di nos tata, welo, bisawelo y ruman. Un tata cu caracter y disciplina, kende a pasa pa e bida eterno, disfrutando den e presencia di nos Señor.

Nos ta anuncia e transformacion di morto pa bida eterno di

Sr. Miguel Bernardo Boekhoudt

Cariñosamente yama Papa, Opa, Vader, Grandpa
***22-08-1942 - †11-05-2025**

Na nomber di su:
Mayornan: †Lorenzo y †Facunda Boekhoudt-Arends

Compañera di bida y mama di su yiunan:
Martilia (Tila) Loopstok

Yiunan:
Amayra Boekhoudt
Vilma y David Paesch
Shirley (Sherine) y †Roberto (Robby) Peterson
Mickel (Mike) Boekhoudt
Gwendolyn y Edgard Croes
Jenny Boekhoudt

Rumannan di su yiunan:
†Flora (Ia) Rozenberg y famia, Elsa (Eta) y Robert van Ham y famia
Edwin (Tinchi) y Rita Rozenberg y famia, Freddy (Pepe) Rozenberg,
Calicia y Norman Benjamin y famia

Nieto(a)nan:
Kimberly Boekhoudt
Amylenne Paesch, Ishbert Paesch, †Daselenne Paesch, Rishel y Ena Sokol-Paesch
Joyrick Peterson
Davidlee Boekhoudt, Amber Boekhoudt
Jogard y Edward Everon, Arthur y Emily Arends, Abigayle y Andriu Vasquez
Jennisa Eckmeyer y Gabriel Zambrano

Bisanieto(a)nan:
Daselenne Paesch, Ishbertsun Paesch, Cataleya Paesch, Mike-Elliot Paesch
Julius Paesch, Adrian Paesch
Daniël Boekhoudt
Amelia Arends, André Vasquez
Aedan Zambrano

Rumannan:
†Antonio (Tony) y Carmen Boekhoudt y famia, †Francisca Boekhoudt y famia,
†Maria Boekhoudt y famia, †Betty Boekhoudt, †Vera Boekhoudt,
Mateo Boekhoudt y famia, †Dionisio Boekhoudt
Tur omo y tantanan den feliz memoria y nan famia.

Swa y Cuñanan:
†Roman y Sira Loopstok y famia, Juan Loopstok y famia,
†Ramiro y Greta Loopstok y famia,
†Raymundo y Mina Loopstok y famia, Felepina Loopstok y famia, †Angelica Lacle y famia,
Flora y Alicio Croes y famia, Helena Loopstok y famia, Sunilda Carrasquero y famia,
Rafael y Anne Loopstok y famia, Roberto y Luz Loopstok y famia
Suegro y suegra den feliz memoria.

Ayudante na cas: Coleta Zschuschen

Tur sobrino(a)nan, primo(a)nan, comer y compernan, amigonan, bisiña, conocirnan y demas famia: Boekhoudt, Loopstok, Paesch, Peterson, Croes, Sokol, Arends, Vasquez, Eckmeyer, Zambrano, de Cuba, Pimienta, Diaz, Odor, Jacobs, Rozenberg, Van Ham, Cornes, Benjamin.

Tin **oportunidad pa condolencia** riba
diabierna, 16 di mei 2025 di 7:00pm pa 9:00pm na Aurora Funeral Home

E **acto di entiero** ta tuma luga riba
diasabra, 17 di mei 2025 di 9:00am pa 11:00am na Aurora Funeral Home
despues ta sali pa santana catolico na Noord.

Nos disculpa si por a lubida un of otro famia.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. Veronica Ramos-Maduro

Mihor conoci como "Vera of Dudu"
***13-01-1948 - †14-05-2025**

Na nomber di su:
Esposo: Victor "Vito" Ramos

Yiunan:
Michel Ramos y famia
Giovanni y yiu

Nietonan:
Micheline Ramos y Urvin Orman y yiunan
Haishel Ramos y yiu
Serelaine Ramos y Jean Carlo Kock y you

Rumannan:
†Ramiro Julia
†Erwin Julia y esposa y yiunan na Boneiro
Vdo. Serverio Maduro y yiunan
Lorenzo Maduro y esposa y yiunan
Ronny Maduro y esposa y yiunan
†Sorangela Margarita-Maduro na Corsow

Cuña: Cristina Ramos

Centro di cuido Cas Betesda
Grupo di Oracion: Jesus mi Caminda
Bisanietonan, subrino- y subrinanan, ihanan, primo- y primanan, comper- y comernan, amigo- y amiganan, bisiñanan, ex coleganan di Talk of the Town, Manchebo, Bucuti y Surfside.

Tur demas famia na Aruba, Corsow, Boneiro y Hulanda.

Ta invita pa **acto di entiero** cual lo tuma lugar na Misa Inmaculada Concepcion na Sta Cruz dialuna 19 di mei 2025 di 2or pa 4or di atardi. Despues lo sali pa Santana Catolico de Vries na Sta Cruz.

Condolencia lo tuma lugar na Royal Funeral Home diasabra 17 di mei 2025 di 7or pa 9or di anochi.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of otro famia of amistadnan.
Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Banco Mundial ta bisa cu Saudi Arabia y Qatar a paga debe di Siria

(AP) — Banco Mundial a bisa diabierna cu e $15.5 miyon cu Siria tabata debe a keda paga pa Saudi Arabia y Qatar, habriendo espacio pa Damasco saca prestamo nobo.

Saudi Arabia y Qatar a anuncia plan luna pasa pa paga debenan pendiente di Siria, un movida cu Siria a elogia como habriendo caminda pa recuperacion y reconstruccion despues di un conflicto di 14 aña cu a mata mita miyon persona y a causa destruccion amplio na e pais.

E debe tabata cu Asociacion di Desaroyo Internacional di Banco Central, un fondo cu ta duna prestamo cu interes cero of abao y beurs na e paisnan mas pober na mundo.

"Nos ta complaci cu e pago di debe di Siria ta bay permiti Grupo di Banco Mundial pa bolbe acerca e pais y atende e necesidadnan di desaroyo di pueblo Sirio," Banco Mundial a bisa den un declaracion. El a agrega cu "e prome proyecto den nos acercamento nobo cu Siria ta centra riba acceso na coriente."

Lunanan despues cu un insurgencia rapido a retira ex-presidente Sirio, Bashar Assad y a caba cu e guera civil cu a destrui gran parti di infrastructura di e pais, escasez severo di coriente ta continua plagando e pais.

Nacionnan Uni ta calcula cu 90 porciento di Sirio ta biba den pobresa y coriente suministra pa estado ta yega apenas dos ora cada dia. Miyones di Sirio no por afford pa paga sumanan halto pa servicio di generator priva of instala

panel solar pa suplementa e suministro pober.

Na maart, Qatar a cuminsa suministra Siria cu gas natural via Jordania pa alivia e orxanan largo di interupcion di coriente.

Sinembargo, sancionnan occidental imponi riba e pais durante gobierno di dinastia di Assad a pone un obstaculo pa desaroyo y proyectonan di reconstruccion.

Anteriormente e siman aki, durante un tour regional den cual el a reuni cu presidente Sirio, Ahmad al-Sharaa na Saudi Arabia, presidente Mericano, Donald Trump a bisa cu e lo move pa elimina e sancionnan, habriendo caminda pa inversion na Siria.

Papa Leo XIV ta afirma cu famia ta basa riba union entre un homber y un muhe

Esnan no naci tin dignidad inherente

(AP) — Papa Leo XIV ayera a afirma cu famia ta funda riba e "union stabiel entre un homber y un muhe", y cu esnan no naci y adultonan mayor ta disfruta dignidad como criaturanan di Dios, articulando enseñansa Catolico clave riba matrimonio y aborto na comienso di su pontificado.

Leo, e prome Papa Mericano, tambe a haci un yamado pa rebiba diplomacia multilateral y promove dialogo entre religionnan den buskeda di paz, den su prome reunion cu e cuerpo diplomatico di Vaticano. E audiencia tabata priva, pero e Vaticano a publica e texto prepara pa Leo y esun di un decano di e cuerpo diplomatico.

E encuentro ta un di e rekisitonan protocolario despues di un conclave, permitiendo un Papa nobo saluda representantenan di gobiernonan mundial prome cu su misa formal di instalacion mañan diadomingo. E Santa Sede ta un estado soberano bao ley internacional, tin relacion diplomatico cu mas di 180 pais y ta disfruta status di observador na Nacionnan Uni.

Leo, un miembro di orden religioso Augustino, a enfatisa paz como un prioridad di su pontificado, di e prome palabranan cu el a duna na e loggia di Basilica di San Pedro despues di su eleccion dia 8 di mei, "Paz sea cu boso tur."

Den su comentarionan, el a bisa cu buskeda pa paz ta un di e pilarnan di e pontificado. El a insisti cu paz no ta djis ausencia di conflicto, sino un "regalo" cu ta rekeri trabao, desde un fin na produccion di arma te cu scoge palabra cautelosamente. "Pasobra palabra tambe, no solo arma, por herida y hasta mata."

El a bisa cu ta keda na gobiernonan pa construi sociedadnan pacifico "riba tur cos door di inverti den famia, funda riba e union stabiel entre un homber y un muhe."

"Ademas, niun hende ta excenso di lucha pa sigura respet pa e dignidad di tur persona, specialmente esnan mas fragil y vulnerable, desde esnan no naci te adulto mayor, di enfermo te desempleado, ciudadano y inmigrante igual," el a bisa.

Tempo cu e tabata cabesante di orden Augustino, rev. Robert Prevost na 2012 a critica e "estilo di bida homosexual" y e rol di medionan di comu-

nicacion den promove aceptacion di relacionnan di mesun sexo cu ta den conflicto cu doctrina Catolico. Un decada despues, bao pontificado di Fransisco, el a reconoce e yamado di Francisco pa un iglesia mas inclusivo, y a bisa cu e no kier exclui hende djis a base di nan estilo di bida.

Segun agencia di ONU y refugiadonan Rohingya, autoridadnan Indio a tira decenas di nan den lama cerca di Myanmar

(AP) — Autoridadnan Indio supuestamente a forsa decenas di refugiado Rohingya pa baha di un barco naval den lama cerca di Myanmar siman pasa despues di duna nan vest salbabida, segun un agencia di Nacionnan Uni, familiarnan di e refugiadonan y nan abogado a bisa.

Oficina di Alto Comisionado di ONU pa Derechonan Humano, den un declaracion diahuebs, a bisa cu marina Indio a detene al menos 40 refugiado Rohingya na New Delhi y benta nan den lama cerca di e frontera maritimo cu Myanmar. E refugiadonan – incluyendo mucha, muhe y adultonan mayor – a landa yega e costa, pero nan paradero na Myanmar ta keda desconoci, segun e agencia.

Cinco refugiado Rohingya diabierna a confirma pa AP cu nan familiarnan tabata parti di e grupo cu a keda deteni pa autoridadnan Indio dia 6 di mei. E grupo, incluyendo 15 Cristian, a keda transporta abordo di un avion y despues tira den lama pa autoridadnan di marina Indio dia 8 di mei, nan a bisa.

Dilawar Hussain, un abogado representando e refugiadonan, a bisa cu e famianan a entrega un peticion na e corte top di India, urgiendo gobierno Indio pa trece nan back na New Delhi.

Ministerio di Exterior y Marina Indio a nenga di duna comentario.

Den su declaracion diahuebs, e oficina di derechonan humano a bisa cu a nombra un experto di ONU pa investiga loke a yama "actonan inaceptable sin consenshi." E agencia a urgi gobierno Indo pa no comete "trato inhumano y cu ta pone den peliger e bida di refugiadonan Rohingya, incluyendo nan repatriacion den condicionnan peligroso na Myanmar."

Tom Andrews, Rapporteur Special di ONU tocante e situacion di derechonan humano na Myanmar, a referi na e incidente como un "desprecio flagrante pa e bida y seguridad di esnan cu ta rekeri proteccion internacional."

India no tin un politica nacional of un ley pa trata refugiado. Tampoco ta parti di e Convencion di Refugiado di 1951 ni su Protocol 1967.

Pero cienmiles di refugiado Rohingya Musulman a huy di persecucion na Myanmar despues di sufri opresion na estado Rakhine na Myanmar, unda oficialnan a keda acusa di genocidio.

Segun Refugees International, di e alrededor di 40mil refugiado Rohingya cu ta biba na India, al menos 22.500 ta registra cu UNHCR. Hopi di nan ta biba den campamentonan na varios estado Indio.

Den añanan recien, refugiadonan Rohingya ta enfrentando persecucion y atake di gruponan nacionalista Hindu na India, kendenan a exigi nan expulsion for di India. Hopi di nan tambe ta deteni den varios centro di detencion na India y ta ser considera migrantenan ilegal. Algun a keda deporta na bisiña Bangladesh y Myanmar.

Aña pasa, gobierno di prome minister Narendra Modi a implementa un ley controversial di ciudadania cu criticonan ta bisa ta discrimina contra migrantenan Musulman, incluyendo Rohingya.

Negociacion di paz Rusia-Ucrania ta termina den menos di dos ora

Acuerdo pa intercambia prisonero di guera pero no alto al fuego

(AP) — E prome negociacion directo di paz entre Rusia y Ucrania desde e prome simannan di e invasion di Moscu na 2022, a termina despues di menos di dos ora ayera, y mientras ambos banda a bay di acuerdo cu un intercambio grandi di prisonero, claramente nan ta keda leu di otro den condicionnan clave pa caba cu e bataya.

Un condicion asina pa Ucrania, sosteni pa su aliadonan occidental, ta un alto al fuego temporal como prome stap pa un resolucion pacifico. Kremlin a pusha contra un tregua asina, cu ta keda elusivo.

"Nos no a ricibi un 'si' Ruso riba e punto basico aki," minister di Exterior Ucraniano, Heorhii Tykhii a bisa despues di e combersacionnan. "Si bo kier tin negociacionnan serio, bo mester tin arma den silencio."

Pero cabesante di e delegacion Ruso, Vladimir Medinsky a pronuncia su mes como "satisfecho cu e resultado," agregando cu Moscu ta dispuesto pa continua contacto.

Presidente Ucraniano, Volodymyr Zelenskyy a bisa cu el a discuti e combersacionnan cu presidente Mericano, Donald Trump y e lidernan di Francia, Alemania, Reino Uni y Polonia.

Den un post riba X di un reunion di liderazgo Europeo na Albania, el a urgi "sancionnan pisa" contra Moscu si rechasa "un alto al fuego completo y incondicional y un fin na matansa."

Na Istanbul, Kyiv y Moscu a bay di acuerdo pa intercambia mil prisonero di guera cada un, segun ambos hefe di delegacion, den loke lo bira nan intercambio mas grandi.

Ambos banda tambe a discuti un alto al fuego y un reunion entre nan hefenan di estado, segun hefe di delegacion Ucraniano, minister di Defensa, Rustem Umerov.

Medinsky, un assistent di presidente Vladimir Putin a bisa cu ambos banda a bay di acuerdo pa duna otro propuestanan detaya pa stop e bataya, cu Ucrania solicitando un reunion entre e hefenan di estado, cual Rusia a tuma den consideracion.

"E presion riba Federacion Ruso mester continua," segun Serhii Kyslystia, prome vice-minister Ucraniano di Exterior y parti di e delegacion di Kyiv. "Nos no mester relaha na e punto aki."

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 17 mei 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Onduidelijkheid rond renovatieproject van stadion Guillermo Prospero Trinidad

Pagina 3

Nederlandse premier Schoof: Aruba moet op eigen benen leren staan

Pagina 2

Parlementariër Otmar Oduber (PPA) eist opheldering over 60 miljoen bezuiniging bij AZV

Pagina 4

Nederlandse premier Schoof: Aruba moet op eigen benen leren staan

"Wat mij opvalt, is dat men op Aruba sterk focust op het begrip 'win-win'," zei de Nederlandse premier Dick Schoof tijdens zijn bezoek aan Aruba afgelopen weekend, als onderdeel van zijn kennismaking met het Caribische deel van het Koninkrijk. Die opmerking maakte hij tijdens een kort persmoment na een rondleiding in het Dr. Horacio Oduber Hospitaal en de faciliteiten van het Crisis Management Office.

"Hoewel veel van de gesprekken over samenwerking en ondersteuning onder de verantwoordelijkheid vallen van de staatssecretaris, vind ik het belangrijk om rechtstreeks te communiceren met de minister-president van Aruba en andere instanties. Ik vertaal het 'win-win'-begrip als de manier waarop Nederland en Aruba, op basis van gelijkwaardigheid, met elkaar kunnen samenwerken. Dat is de essentie," aldus Schoof.

Na zijn ochtendloop – zijn gebruikelijke routine – bracht Schoof een bezoek aan Alto Vista Winery en Pok Pok Chickenfarm om een indruk te krijgen van de economische activiteiten die kunnen bijdragen aan voedselzekerheid op Aruba, één van de speerpunten uit het Landspakket. "Dit is een voorbeeld van creatief ondernemerschap," aldus Schoof. "Voor een land dat veel moet importeren, is het cruciaal om sectoren te ontwikkelen die die druk kunnen verlichten."

Volgens Schoof is dit essentieel, omdat Aruba zich moet voorbereiden op zelfstandigheid. In dat kader gaf hij aan dat Nederland het proces steunt om te komen tot intensievere samenwerking tussen Colombia en Aruba. Nederland ondersteunt ook het idee van een investeringsfonds waarin Aruba zou kunnen investeren in duurzame projecten, maar hij benadrukte dat Nederland zich (nog) niet gecommitteerd heeft aan een bijdrage. Premier Mike Eman liet aan Bon Dia Aruba weten dat het onderwerp wordt besproken met staatssecretaris Szabó, waarbij Schoof duidelijk aangaf dat Szabó verantwoordelijk is voor de verdere afspraken met Aruba. "Het idee van een investeringsfonds is goed, maar het moet worden opgebouwd met Arubaanse middelen. De leningen die Nederland heeft verstrekt, zijn gelden die moeten worden terugbetaald aan Nederland; ze vormen geen schenking en zijn dus niet bestemd voor een investeringsfonds," zei de Nederlandse premier. Hij onderstreepte dat de relatie met Aruba goed is, ook al zijn er soms verschillen van mening.

Vluchtelingencrisis

Wat betreft zijn bezoek aan het ziekenhuis zei Schoof onder de indruk te zijn van de verleende diensten, van spoedeisende hulp tot chirurgische zorg. Hij noemde het een moderne instelling die zich continu inzet voor kwaliteitsverbetering. Hij kreeg onder meer een rondleiding langs de intensive care, en er werd hem gevraagd om medewerking zodat Aruba kan deelnemen aan het inkoopnetwerk voor medicijnen – iets wat op Bonaire al gebeurt.

Daarnaast werd Schoof geïnformeerd over de uitdagingen rondom de behandeling van ongedocumenteerden op Aruba. Voor dit jaar alleen al zouden er meer dan 300.000 openstaande rekeningen zijn (wereldwijd zijn er meer dan 20 miljoen). "De diensten van HIAS worden niet langer verleend, en formeel worden de kosten in eerste instantie doorgerekend aan de cliënten zelf. Als dat niet lukt, probeert men betaling te verkrijgen via de overheid," legde Jaco Vroegop uit.

Aruba heeft zich tegenover de Verenigde Naties verplicht tot naleving van vluchtelingenverdragen, wat betekent dat de overheid verantwoordelijk is voor de gezondheidszorg van vluchtelingen op het eiland. Voorheen kreeg Aruba hierbij ondersteuning via HIAS, maar sinds de ambtstermijn van president Donald Trump ontvangt deze internationale organisatie geen financiering meer om vluchtelingen op Aruba te helpen. "In principe is dit een taak van Aruba zelf," benadrukte Schoof tijdens de persconferentie. "Nederland staat zelf ook voor grote uitdagingen met asielzoekers en werkt eraan om migratie beter te controleren. Hier ligt ruimte voor samenwerking en wederzijds leren. Als de nood te hoog wordt, kunnen we samen aan oplossingen werken."
Premier Mike Eman gaf aan Bon Dia Aruba aan dat het niet de bedoeling is om voor elk probleem naar Nederland te stappen, maar dat de intentie is om de aanwezigheid van vluchtelingen op Aruba te formaliseren, zodat een groot deel legaal kan toetreden tot de arbeidsmarkt en zo ook kan bijdragen aan sociale fondsen. De verantwoordelijkheid ligt bij de minister van Justitie, die volgens de wet en de verdragen het bevoegde instituut is voor vluchtelingenzaken. Volgens Eman is het proces om veel vluchtelingen te legaliseren al op gang gebracht.

Tijdens de rondleiding in het ziekenhuis werden er ook presentaties gegeven door de teams van het Crisis Management Office onder leiding van de heer Rino Hermans. Schoof liet weten tevreden te zijn met de inzet van Aruba om te investeren in haar weerbaarheid in geval van calamiteiten – of het nu gaat om natuurrampen, ongelukken of publieke gezondheidscrises.

De dag werd afgesloten met een bezoek aan de gevangenis KIA. Volgens Schoof kijkt hij tevreden terug op een waardevolle ontmoeting op Aruba, waar hij goede gesprekken heeft kunnen voeren met mensen die zich inzetten voor het welzijn van het eiland.

Parlementariër en voormalig premier Evelyn Wever-Croes ontkent beschuldigingen over vergunning voor pro-MEP radiozender

Op sociale media en in lokale nieuwsmedia circuleerde recent informatie over een vermeende situatie waarin voormalig premier en huidig parlementslid van de MEP-partij, Evelyn Wever-Croes, een uitzendvergunning zou hebben verstrekt aan een mediabedrijf met als doel om de partij MEP en haar toenmalige kabinet te bevoordelen. In reactie op deze berichten ontkent Wever-Croes categorisch alle aantijgingen.

Op haar officiële Facebookpagina noemt zij de beschuldigingen vals, afkomstig van de lokale nieuwswebsite 24ora, en beschuldigt zij de huidige regering en hun woordvoerders ervan haar naam te proberen te schaden met leugens. De meest recente beschuldiging, aldus Wever-Croes, is dat zij een uitzendvergunning zou hebben verleend aan journalist Norben Giel van Mas Noticia. Volgens haar is dat volledig onwaar, om meerdere redenen:
De brief in kwestie heeft geen officieel stempel van haar kantoor.
Zij was nooit minister van Telecommunicatie; alleen die minister kan zo'n vergunning verlenen.
Er is geen bewijs dat zij de brief ondertekende.

Ze stelt dat elke keer dat er een leugen tegen haar wordt verspreid, het dient om iets anders te verbergen. Als voorbeeld noemt ze hoe de AVP in het verleden de term "friends and family" zou hebben gebruikt om gunsten aan sponsoren en vrienden te verbergen. Ze suggereert dat er mogelijk nu opnieuw vergunningen worden "weggegeven" aan bevriende personen van de huidige regering.

De bewuste brief – die openbaar is gemaakt maar waarvan de echtheid niet is geverifieerd – is zogenaamd afkomstig van journalist Norben Giel, eigenaar van Upload Media Aruba en Masnoticia.com. In de brief zou hij Wever-Croes benaderd hebben met het voorstel om een nieuwe radiozender op te richten die uitsluitend MEP en haar regering zou ondersteunen. Hij verklaart zijn band met de MEP en stelt dat hij zijn vorige samenwerking met een zakenpartner zou beëindigen om openlijk MEP te kunnen steunen via radio en online tv.

Hij beschrijft in de brief plannen voor een informatief radiostation met nieuwsbulletins en politieke verdediging van het toenmalige kabinet. Alleen MEP-aanhangers zouden er mogen spreken; AVP-leden zouden geen zendtijd krijgen. Ook vroeg hij Wever-Croes om iemand aan te wijzen die een tweede frequentie kon aanvragen, zodat meerdere zenders de MEP konden promoten.

Tot slot geeft Giel aan dat hij geen geld wil van de overheid of een officiële functie ambieert; het plan was om via reclame-inkomsten van de radiozender zijn kosten te dekken en tegelijkertijd propaganda voor MEP te maken.

Alles weer normaal bij KIA; lockdown vanwege TBC niet langer van kracht

In april kondigde minister van Justitie Arthur Dowers een lockdown aan bij KIA vanwege een hoog aantal gevallen van tuberculose (TBC). Bon Dia Aruba heeft contact opgenomen met KIA en bevestigd dat de lockdown inmiddels is opgeheven en dat bezoeken weer normaal verlopen.

Nadat bekend werd dat er TBC-gevallen waren geconstateerd in het instituut, liet minister Dowers een onderzoek uitvoeren om het aantal besmettingen en de ernst van de situatie vast te stellen. Uit dat onderzoek bleek dat meer dan acht personen besmet waren, maar het betrof asymptomatische gevallen—wat betekent dat zij geen grote kans vormden om de ziekte verder te verspreiden. De besmette personen werden behandeld en in isolatie geplaatst om zo het risico op verdere verspreiding te minimaliseren.

Daarnaast werden er binnen het instituut verschillende maatregelen genomen. Een daarvan was het beperken van familiebezoeken. Bezoekers konden bijvoorbeeld wel wasgoed afgeven, maar mochten geen direct contact hebben met de gedetineerden. Communicatie verliep uitsluitend virtueel. Ook contact met de rechtbank vond op dezelfde manier plaats om het vervoer van personen en het besmettingsrisico elders te beperken.

Een maand later was er geen verdere officiële informatie beschikbaar over de situatie of de status van de lockdown. Daarom nam onze redacteur opnieuw contact op met KIA om na te vragen of de lockdown nog van kracht was en of er nog maatregelen golden.

Vanuit KIA werd bevestigd dat de lockdown is opgeheven en dat alles weer normaal verloopt. Er zijn momenteel ook geen aanvullende veiligheidsmaatregelen van kracht bij het bezoeken van het instituut.

Onduidelijkheid rond renovatieproject van stadion Guillermo Prospero Trinidad

Minister Croes eist overdracht van alle sleutels

Tijdens een extra ingelaste persconferentie dinsdagmiddag, voor het stadion Guillermo Prospero Trinidad, gaf minister van Sport Gerlien Croes een verklaring af na overleg met vertegenwoordigers van de Arubaanse Voetbal Bond (AVB) en de Arubaanse Atletiek Bond (AAB) over de situatie rondom het lopende renovatieproject van het stadion.

Minister Croes legde uit dat er in de afgelopen vier à vijf weken sinds haar aantreden als minister van Sport verschillende ontwikkelingen zijn geweest. In die periode ontving zij meerdere berichten en brieven van zorg, niet alleen van de AVB, maar ook van de AAB.

Zoals bekend is er al enige jaren sprake van een renovatieproject voor het Guillermo Prospero Trinidad Stadion. Er circuleerden verklaringen, berichten en video's van het vorige kabinet en de voormalige minister over de voortgang van het project.

Bij haar aantreden ontving Croes een overdrachtsdocument van zes pagina's met betrekking tot sport. Daarin stond onder andere vermeld dat er een LED-scherm op 19 maart 2025 naar Aruba was gebracht, evenals informatie over de installatie, het onderhoudscontract en welke departementen verantwoordelijk zouden zijn. Echter, volgens Croes bevat het document slechts twee à drie relevante punten over het project, waardoor zij op zoek moest naar meer informatie over wie het project leidt.

De minister organiseerde in vier weken tijd diverse bijeenkomsten met alle mogelijke betrokkenen, zoals FFD en de Stichting Lotto pa Deporte (FLpD). Beide partijen gaven echter aan dat zij niet de projectleider zijn. Lotto investeerde wel in het project, maar was geen trekker ervan. Ook FFD verklaarde dat niet te zijn.
Daarnaast was er verwarring over wie de sleutels van het stadion in bezit had. Minister Croes moest de afgelopen weken zelf op onderzoek uit om te achterhalen wat er aan de hand was.

Uiteindelijk bleek dat er een eerste fase was afgerond—het voorste deel van het gebouw—en dat de sleutels aan een werknemer van FFD waren overhandigd door het bouwbedrijf. Maar niemand wilde officieel erkennen wie de leiding had over het project.

"Het probleem is dat iedereen zegt dat ze geen projectleider zijn. Ik zit met een project waar ik niet weet wat er nog ontbreekt, wat al is afgerond, en ik krijg tegenstrijdige berichten. De vorige minister accepteert blijkbaar zijn vertrek nog steeds niet en blijft alle federaties bijeenroepen om hen zogenaamd te informeren. Hij erkent zijn gewijzigde rol niet. Dit is overduidelijk een politieke strijd, waarin niemand verantwoordelijkheid wil nemen of een duidelijke overdracht wil doen aan mij," aldus Croes.

Ze benadrukte dat de situatie onacceptabel is. Er is geen document waarin staat in welke fase het project verkeert, wat er nog moet worden gekocht, hoeveel Aruba precies heeft geïnvesteerd of wat de Lottostichting exact heeft bijgedragen.

Wat ze wél wist te achterhalen, is dat FLpD aanzienlijke middelen in het project heeft gestoken. Er was sprake van een initiële fase van zo'n 3 miljoen florin, maar er wordt al gesproken over nog eens 3 miljoen extra aan uitgaven. "Ik heb geen volledig overzicht, en niemand wil verantwoordelijkheid nemen," voegde ze eraan toe.

Gezien deze onduidelijkheid besloot Croes afgelopen maandag om FLpD, een verantwoordelijke binnen fase 1, en FFD bijeen te roepen om te eisen dat deze situatie opgelost moet worden. De AVB wacht namelijk op duidelijkheid over hun toekomstige wedstrijden, en de AAB klaagt dat hun atleten al lange tijd geen baan hebben om op te trainen.

Afgelopen weekend gaf de minister opdracht dat alle sleutels van het gebouw moesten worden ingeleverd. Ze onderstreepte dat het stadion eigendom is van Aruba en jarenlang onder beheer stond van FFD. Er is afgesproken dat alle sleutels zaterdag zouden worden overgedragen, omdat er meerdere personen met verschillende sleutels waren.

Dinsdagmiddag nam de minister opnieuw contact op met de organisaties om de sleutels op te vragen en gaf ze een deadline van 14:30 uur om deze in te leveren. Dit om eindelijk helderheid te krijgen over het stadium van het project en de vervolgstappen.

De bedoeling van de bijeenkomst dinsdag was om samen met AVB en AAB het stadion binnen te gaan en te overleggen over het vervolg.

"Het doet me pijn dit te moeten zeggen, maar zodra de politiek zich ermee gaat bemoeien, gaat het mis. Ik weet niet of het officieel op papier stond wie projectleider was, maar iedereen die wij spraken – elke stichting en elke betrokken persoon – verwees naar dezelfde mensen. Ik heb berichten, voicenotes en bewijs van communicatie met de vorige minister en zijn directe mensen. Wat ik heb gezien is onacceptabel. En na zoveel weken inspanning lijkt het er sterk op dat dit alles politiek gemotiveerd is," aldus Croes.

Ze gaf aan dat het project geen centrale aannemer had, maar dat verschillende aannemers aan aparte delen van het project werkten. Elk onderdeel werd door een andere partij uitgevoerd.

"Wat we nu nodig hebben, is een verantwoordelijke oplossing om het stadion geschikt te maken voor gebruik, zodat we daarna verder kunnen kijken naar de rest van het project. Wij willen bouwen aan de toekomst van dit land, maar het is schrijnend om te zien in welke toestand we dit project aantreffen. De hoeveelheid energie die we moeten steken in het oplossen van wanbeheer is enorm. En dat belemmert de sportontwikkeling van ons land. Deze week zat ik ook in overleg over het feit dat baseball niet van start kon gaan op het veld in Pos Chikito... Het is ongelooflijk hoe de sportsector de laatste jaren is beheerd," besloot ze.

Kan Aruba zelf...

Een investeringsfonds instellen...?

De regering van Aruba heeft het voorstel aan de Nederlandse regering gedaan om de coronaschulden om te zetten in een bijdrage aan een investeringsfonds voor Aruba. Inmiddels heeft de Arubaanse regering het antwoord gekregen dat men had kunnen verwachten van de Nederlandse premier tijdens diens recente bezoek: een duidelijk 'Nee'.

Dit fonds zou de lokale regering in de gelegenheid stellen diverse projecten te starten die veel goeds zouden kunnen betekenen, mits goed uitgevoerd, voor de lokale gemeenschap. Het was natuurlijk wel duidelijk dat men geen ander antwoord had kunnen verwachten want het ging niet om een 'win, win' situatie. Nederland zou het geleende geld niet terugkrijgen en ook niet de daarover verschuldigde rente. Men zou kunnen argumenteren dat het niet om een simpele financiële relatie ging maar om een samenwerking binnen het Koninkrijk, waarbij Nederland best wel wat meer solidariteit had kunnen betrachten. Dat zal altijd onderwerp van discussie blijven en het lijkt ons beter de aandacht te richten op de lokale werkelijkheid. De lokale regering wenst een investeringsfonds in te stellen, op zich een goed idee. Ze hebben geen Nederlandse premier nodig om dat te weten; wat ze nodig hebben zijn financiële middelen om in het fonds te stoppen en die moeten dus elders worden gezocht, als men tenminste iets wil bereiken. Om te beginnen moet men nagaan of de regering zelf fondsen hiervoor kan scheppen. Dat gaat veel verder dan alleen maar in de staatskas kijken wat er nog over is van het surplus op de begroting van de afgelopen paar jaar. Daarbij moet zeker worden nagegaan hoe het inmiddels zit met de begroting 2025. De lokale gebeurtenissen van de laatste tijd, zoals de ingrijpende veranderingen in de belastingvrije voet van de inkomstenbelasting, die op zich heel gunstig zijn voor de burger, maar minder voor de staatskas, en de toekenning van een verhoging van de reparatietoeslag aan de gepensioneerden, hebben al behoorlijk grote gevolgen voor de begroting 2025.

Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat het surplus grotendeels is bestemd om schulden af te lossen, hetgeen onvermijdelijk en urgent is. Om even het geheugen op te frissen: de rente die tot en met eind 2024 is betaald bedroeg Afl. 311 miljoen (18,9%) van de begroting 2024. Met de verhoging van de rente voor de leningen in Nederland aangegaan zitten we waarschijnlijk op een niveau van Afl. 350 miljoen, wat meer dan 20% is van de begroting 2025. Om een vergelijking te trekken met andere grote begrotingsposten: dit is meer dan wat we aan onderwijs uitgeven. Bovendien hebben we het nog niet gehad over de aflossing van de schulden zelf, vandaar dat een surplus op de begroting een prioriteit blijft. Maar naast de gemelde lokale effecten op de overheidsfinanciën moeten we erop voorbereid zijn dat de economie tegen eind 2025 niet de groei zal hebben getoond als in 2024, terwijl de overheidsinkomsten niet de aanzienlijke extra inkomsten van 2024 zullen vertonen; dit onder invloed van de internationale economische ontwikkelingen.

Krijgt Aruba ook te maken met 'stagflatie'?

Het verschijnsel waarvoor talloze economen in de VS en elders waarschuwen is dat de handelsoorlog van president Trump 'stagflatie' zal veroorzaken; een combinatie van economische stagnatie en tegelijkertijd inflatie. Een afname in de economische activiteiten zou in ons geval vooral een daling in het aantal toeristen betekenen, hetgeen van invloed zal zijn op de lokale koopkracht, wat dan weer zal zorgen voor minder inkomsten voor de overheid. We hebben ook kennis kunnen maken met een bepaald lokaal optimisme dat het toerisme op peil zou kunnen worden gehouden met meer toeristen uit Canada, Europa en Zuid-Amerika, als compensatie voor minder toeristen met name uit de VS. Dit lijkt ons een riskante gedachte omdat in ieder geval Canada en Europa niet zonder kleerscheuren uit de huidige economische crisissituatie zullen geraken. Het klopt dat de Canadese toeristen minder naar de VS reizen maar de Canadese consument voelt op dit moment al de gevolgen van de handelsoorlog. Er is nog geen regeling getroffen tussen Canada en de VS waardoor de VS-regering een andere koers zou gaan varen.

De internationale prijsstijgingen zullen aanvankelijk meer aan invoerrechten voor de Arubaanse overheid opbrengen, maar alras zal de daling van de lokale koopkracht uitmonden in minder import, wat dan weer zal zorgen voor een daling in de inkomsten uit de import. Daarnaast zal op basis van minder economische bedrijvigheid minder inkomsten zijn uit de loonbelasting, BBO en minder sociale premies, etc. In het algemeen een nogal deprimerend vooruitzicht. Voor 2025 was al rekening gehouden met minder surplus, namelijk 2% van het BBP (Afl. 150 miljoen) voor de collectieve sector, waarbij het niet is uitgesloten dat dit surplus compleet verdwijnt.

Maar er zijn ook andere manieren om kapitaal aan te trekken voor een investeringsfonds. De overheid is bijvoorbeeld de grootste, in sommige gevallen zelfs de enig aandeelhouder in een aantal staatsbedrijven. Het moet mogelijk zijn om een deel van het aandelenpakket over te doen aan lokale partners, ook individuele burgers, terwijl de overheid zelf voldoende aandelen behoudt om te voorkomen dat de andere partners aan de haal gaan met de zeggenschap over de bedrijven.

Een andere vorm zou zijn om een deel van de winstuitkeringen die de overheid krijgt uitbetaald te oormerken als bijdrage aan het investeringsfonds. Dit uiteraard met behoud van voldoende kapitaal in de ondernemingen om de solvabiliteit hiervan in stand te houden.

Tenslotte is het zaak dat we in ieder geval financiële reserves aanleggen voor slechtere tijden. Of je dit nu een investeringsfonds noemt of een andere naam geeft, we blijven met de realiteit zitten dat onze publieke schulden meer dan Afl. 5 miljard bedragen en dat omstandigheden waaraan we weinig kunnen doen ons weer in een crisis kunnen doen belanden. We kunnen dan weer elders om hulp gaan vragen maar het is onvermijdelijk dat we enige reserves moeten aanleggen. Dit zal wellicht moeten komen uit verdere bezuinigingen op het overheidsapparaat. De verkiezingscampagne is inmiddels weer verleden tijd, de cadeaus zijn uitgedeeld, nu is het tijd om de realiteit tegemoet te treden.

Parlementariër Otmar Oduber (PPA) eist opheldering over 60 miljoen bezuiniging bij AZV

Een ander zorgpunt dat naar voren werd gebracht tijdens de persconferentie van parlementariër Otmar Oduber van de PPA, was het gebrek aan transparantie over het bedrag dat is bezuinigd bij de AZV. Volgens Oduber is het onaanvaardbaar dat de AZV is gedwongen om 60 miljoen florin te schrappen – onder andere op medicijnen en medische diensten – terwijl niemand vandaag de dag verantwoordelijkheid wil nemen voor deze actie.

Hierdoor zijn de levens en de gezondheid van mensen in gevaar gebracht, omdat zij de afgelopen vier jaar geen medicijnen of bepaalde behandelingen ontvingen, maar niemand wil daarover praten.

"Onze fractie van de PPA wil de gemeenschap waarschuwen dat we dit niet gaan laten rusten. We gaan dit grondig onderzoeken en vragen stellen aan AZV, zowel de vorige als de huidige regering, en zeker ook aan de CAFT en BZK, over dit bedrag en de oorsprong van deze onverantwoorde beslissing," benadrukte Oduber.

Aanvankelijk werd gesproken over een bezuiniging van 5 miljoen per jaar, maar plotseling werd dat 5 miljoen per maand. Uiteindelijk werd geprobeerd om 60 miljoen te schrappen in de afgelopen jaren.

Volgens Oduber is dit duidelijk een extreem moeilijke situatie voor de AZV om mee om te gaan en is het een volledig onverantwoorde daad geweest, met duidelijke gevolgen voor de gezondheidszorg die niet langer kon worden geleverd aan de bevolking.

"Blijkbaar is er sprake geweest van misinformatie, mogelijk vanuit de CAFT, die tijdens de pandemie aangaf dat er 5 miljoen per jaar moest worden bezuinigd. Maar later werd dit geïnterpreteerd als 5 miljoen per maand." De huidige regering beschuldigt inmiddels het vorige ministerie van Volksgezondheid ervan op onverantwoorde wijze te hebben gesneden in het budget van de AZV.

Toch heeft de voormalige minister van Volksgezondheid aangegeven dat hij niet op onverantwoorde wijze heeft bezuinigd, maar slechts de instructies van Nederland heeft opgevolgd, zowel van voormalig staatssecretaris Knops als later van staatssecretaris Van Huffelen. Er is dus nog steeds geen duidelijkheid over wat het exacte bedrag van de bezuinigingen was.

Oduber benadrukte bovendien dat binnen het bestuur van de CAFT er een lid was, mevrouw Van der Wal, die aangaf niet op de hoogte te zijn van de instructie om 5 miljoen per maand te bezuinigen. Volgens haar herinnering ging het om 5 miljoen per jaar, terwijl de heer Gradus dat tegenspreekt.

De PPA is blij dat de AZV erin is geslaagd om zo'n 130 medicijnen terug te brengen op de lijst voor de bevolking. In de onlangs ingediende amendementen gaf de PPA aan dat de AZV financiële ruimte heeft om dit te doen, terwijl andere partijen probeerden dit onder te brengen in een 'toeslag' en tegen het PPA-voorstel stemden. Vandaag blijkt dat de PPA gelijk had, aangezien die 130 medicijnen weer op de positieve lijst van de AZV zijn opgenomen.

"Of het nu gaat om BZK, de CAFT, AZV, de vorige of huidige minister – zij moeten verantwoordelijkheid nemen en duidelijkheid geven over de bezuiniging bij de AZV. Dit is jarenlang nauwelijks bevraagd, terwijl de bevolking recht heeft op een helder en verantwoordelijk antwoord over deze opgelegde bezuiniging, die ten koste ging van medicijnen, gezondheid en – ik hoop van harte van geen mensenlevens. In totaal gaat het over een periode van 3 à 4 jaar om zo'n 120 miljoen florin," aldus Oduber.

Redactionele noot: Dit artikel betreft de mening van parlementariër Oduber en weerspiegelt niet noodzakelijkerwijs het standpunt van de redactie van Aruba Vandaag.

Gaat het 'deugdelijk' bestuur...

Nu al in de fout...?

Het duurde niet lang voordat de politieke controverse weer de kop opstak in zaken die te maken hadden met de regeringswisseling, waarbij alweer een weinig verheffend beeld te zien was.

Diverse thema's vragen hierbij de aandacht, zoals de 'never-ending story' van de benoeming van de ontbrekende minister belast met infrastructuur en energie, die nog steeds niet heeft plaatsgevonden. De kandidaat voor de ministerspost (van infrastructuur, energiezaken en telecommunicatie) heeft een zaak aanhangig gemaakt bij het gerecht tegen de belastingdienst, in een poging de inhoud van een rapport van de belastingdienst in verband met zijn kandidatuur aan te vechten. Men moet echter in het oog houden dat in het dispuut ten overstaan van de rechtbank, hoe enige uitspraak ook uitvalt, indien er een zal zijn, uiteindelijk niet beslissend is voor zijn benoeming. Zoals wij al eerder hebben aangegeven in een eerder redactioneel artikel (van 17 april jl.) is de benoeming geen beslissing van de Arubaanse regering, noch van de Gouverneur. De uiteindelijke besluitvorming valt toe aan de Nederlandse regering. Volgens onze grondwet (de Staatsregeling) hebben we een regering die gevormd wordt door de Koning en de ministers; de Gouverneur is de plaatsvervanger van de Koning en beslist niet over de benoeming. Het genoemde rapport van de belastingdienst is inmiddels beland bij de premier van Aruba en de Gouverneur, dus het bij het gerecht aanvechten van het rapport zal weinig zin hebben omdat de rechter in de zaak, afhankelijk van wat er precies is geëist, niet zal overgaan tot een bevel aan de Koning noch de Gouverneur om stappen te ondernemen in de benoemingszaak. Bovendien kunnen andere overwegingen een rol spelen in de evaluatie van de betrokken persoon, die eerder een ministerspost heeft vervuld, onder andere de post van minister van financiën die op een fiasco uitdraaide. Echter, dit is geen reden om er zo lang over te doen om tot een beslissing te komen, welke het ook is. De kandidaat en het publiek hebben recht op een spoedige beslissing, maar die niet per se in het voordeel van de kandidaat hoeft uit te vallen.

Een andere kwestie die nu ook speelt is het ontslag en de benoeming van respectievelijk de zittende en inkomende besturen en raden van toezicht van een aantal overheids- en semioverheidsinstellingen. Het is opmerkelijk dat de roep om deugdelijk bestuur te betrachten juist nu komt van dezelfde politici die toen zijzelf aan het bewind waren het ook niet zo nauw namen met het in de praktijk brengen van de normen van deugdelijk bestuur en de transparantie die nu wordt geëist. De kernvraag hier: waarom moeten wij beoordelen wie gelijk heeft in een ruzie waarbij we in de verste verte niet weten wat voor beleid is gevoerd onder het vorige kabinet?
Er wordt vrijwel niets gepubliceerd, de jaarrekening blijkt alweer een van die goed bewaarde overheidsgeheimen te zijn; hoe kan men denken dat een normaal persoon enige grondslag heeft om te beoordelen wie moet blijven en wie moet vertrekken? Bovendien, is het niet zo dat allen tot nu toe de formule hebben gehanteerd van iedereen buiten zetten die door de vorige regering is benoemd en een compleet nieuwe ploeg installeren die de aangetreden regering graag wil hebben? We beschikken over geen enkele aanwijzing dat er iets is gewijzigd in de geheimzinnige gang van zaken en de benoeming van 'politiek betrouwbare' personen in de betrokken ondernemingen. Er wordt gesproken over het bestaan van een wetsvoorstel ter invoering van een 'good governance' code die zogenaamd 'onderweg' zou zijn. Maar waarom moet die 'weg' zo ellendig lang zijn? Als die wet inderdaad zo belangrijk is, waarom werd het voorbereidende werk niet afgerond gedurende de zeven jaar dat men aan het bewind was? Het enige wat de goede waarnemer kan zien is dat, terwijl van beide zijden men elkaar beschuldigt van het maken van dezelfde fouten, er geen substantiële veranderingen zijn in de manier waarop wordt geregeerd. Belangrijk lijkt het ons dat het niet alleen van belang is rekening te houden met de rechten van bestuurders die gelijktijdig met de regering die hen heeft benoemd, vertrekken, maar hoe gedurende de gehele regeringsperiode men is omgegaan met de principes van deugdelijk bestuur en, even belangrijk, de transparantie naar de samenleving toe. Wij zullen deze kwestie op de voet blijven volgen.

Een andere kwestie die voor enige verrassing heeft gezorgd is de kennelijke buiten werking stellen van het proces van evaluatie en advisering van de arbeidsmarktsituatie ten behoeve van de aanvragen voor verblijfsvergunning, die de betrokken arbeidsinstantie (DPL), volgens de bepalingen van de Landsverordening Toelating en Uitzetting, verplicht moet afgeven voor elke aanvraag die verband houdt met het aangaan van een arbeidsrelatie. Het lijkt ons dat, indien de betrokken minister besluit dat hij zoals het er nu naar uitziet, een deel van het wettelijk verplichte traject buiten werking wil stellen, dat dan het minste wat de zo innig omarmde transparantie verlangt is dat hiervoor de wettelijke weg wordt bewandeld. Als wordt beweerd dat er een urgentie bestaat om een grote achterstand bij de afhandeling van de vergunningsaanvragen weg te werken, dan is ons antwoord dat vaker in het verleden sprake is geweest van grote achterstanden en dat nimmer bij ons weten is gegrepen naar het middel van een deel van de wet buiten werking te stellen; dit is geen unieke situatie die vraagt om een dergelijke oplossing.

Bovendien, zelfs en indien het zo is dat omstandigheden het noodzakelijk maken om de wet ten dele opzij te schuiven, zou het dan niet normaal zijn om hiervoor een periode vast te stellen en bekend te maken? Als dit namelijk niet gebeurt, dan wordt het al dan niet toepassen van de maatregel een kwestie van willekeur in handen van de minister, waarbij hij volgens eigen, niet bekende criteria, kan beslissen wanneer wel en wanneer niet de maatregel wordt toegepast. In deze zin lijkt het erop dat de betrokken minister het een en ander uit te leggen heeft.

Het lijkt erop dat voor de zoveelste keer de zaak wordt afgehandeld in de gouvernementele verborgenheid waar het publiek geen toegang heeft. Zo ver zijn we inmiddels afgedwaald met de fameuze 'transparantie' en we zitten nog maar net in de eerste maanden van dit nieuwe bewind. Als het de nieuwe regering echt ernst is met het maken van een positief verschil, dan kan dit niet plaatsvinden middels het lanceren van allerlei leuzen in de publiciteit, maar door voorgoed te breken met bepaalde onacceptabele praktijken die al hun voorgangers ook hebben gekenmerkt.

Op 28 mei behandelt het Gerecht de zaak De Meza tegen de Belastingdienst

Zoals eerder gemeld, heeft AVP-parlementariër Mike de Meza onlangs een rechtszaak aangespannen tegen de Belastingdienst (DIMP), in verband met problemen bij het doorlopen van de screeningprocedure om minister te kunnen worden.

De advocaat van De Meza, mr. Desiree Croes, bevestigde de zittingsdatum tegenover het online nieuwsportaal NoticiaCla op maandagavond. Volgens berichtgeving is het de bedoeling dat de rechter een uitspraak doet in deze zaak. De Meza eist dat DIMP hem een positieve verklaring omtrent fiscaal gedrag verstrekt, en stelt dat de dienst hem belemmert in zijn ambities om minister te worden. DIMP daarentegen stelt dat zij deze verklaring niet kan afgeven. Bekend is dat De Meza de screening voor een ministerspost in het AVP-Futuro-kabinet niet heeft doorstaan vanwege fiscale kwesties, het onderdeel van de screening waarvoor DIMP verantwoordelijk is. De Meza bevestigt dat dit het struikelblok is in zijn benoemingsproces.

De reden hiervoor zou liggen in openstaande belastingzaken gekoppeld aan een onderneming waarvan hij vroeger eigenaar was. Hoewel deze onderneming al jaren inactief is, stelt de Belastingdienst dat het dossier nooit is afgehandeld.

Het juridische team van De Meza stelt echter dat het bedrijf sinds 2009 inactief is, is ondergebracht in een stichting zonder enige actieve bedrijfsvoering of verkoopactiviteiten. Zij benadrukken dat de zorgen van DIMP betrekking hebben op een technische kwestie uit 2006 – bijna twintig jaar geleden – en dat De Meza aan alle noodzakelijke verplichtingen heeft voldaan. Zij argumenteren dat DIMP de wettelijke procedures schendt door verder terug te kijken dan de gebruikelijke termijn van vijf maanden die bij fiscale screening wordt toegepast.

De zaak krijgt extra lading doordat De Meza in het verleden al eerder succesvol door een screening is gekomen en goedgekeurd werd voor publieke functies als minister en parlementariër. Toch worden nu opnieuw dezelfde – ogenschijnlijk destijds afgehandelde – kwesties heropend. Zijn aanhangers zien dit als bewijs van politieke vooringenomenheid of oneerlijke behandeling, terwijl critici stellen dat onopgeloste financiële kwesties van publieke figuren altijd volledige controle verdienen, ongeacht hoe lang geleden ze zich hebben voorgedaan.

Eerder verklaarde De Meza's advocaat aan NoticiaCla dat "ondanks duidelijke uitleg aan de directeur van DIMP dat cliënt Mike de Meza recht heeft op een verklaring omtrent fiscaal gedrag, gezien het feit dat

er geen openstaande belastingschuld is, het niet gelukt is haar hiervan te overtuigen." Daarom is besloten om de zaak aan de rechter voor te leggen. "We laten de beslissing nu aan de rechter over," aldus advocaat Croes.

Deze ontwikkeling is opmerkelijk, omdat als de rechter inderdaad tussenbeide treedt in een screeningprocedure, dit de weg kan openen voor vergelijkbare interventies in andere screeningszaken, wat verstrekkende gevolgen kan hebben. Een juridisch precedent als dit kan uiteenlopende consequenties hebben, en men kijkt daarom met spanning uit naar de uitspraak in deze zaak.

Een wereld zonder... *Vertrouwen noch betrouwbaarheid...*

Binnen enkele maanden is president Trump in ieder geval geslaagd in iets wat hij had beloofd: de bestaande orde, waarin landen de basisregels accepteerden van hoe met elkaar om te gaan, op de schop te nemen. Wat hij daarvoor in de plaats wil scheppen is bepaald niet wat de meesten van ons zouden willen.

De bestaande problemen eindigen hoe dan ook niet met een eventuele schikking in de handelsoorlog tussen de belangrijkste landen ter wereld. Wat inmiddels namelijk ook is verdwenen is het minimum aan vertrouwen dat er moet zijn zodat landen met elkaar kunnen omgaan, met een zeker vertrouwen dat wat is afgesproken ook wordt nagekomen.

Het is op dit punt dat president Trump het beeld heeft weten te creëren van zijn regering dat niets dat wordt afgesproken of zelfs aan het papier wordt toevertrouwd, enige waarde heeft voorbij de volgende vroege ochtend, mocht de illustere leider wakker zijn geworden met een andere denkwijze en geen tijd verliest om dit nog voor het ochtendgloren aan de wereld bekend te maken. Zelfs verdragen die hij zelf is aangegaan en ondertekend gedurende zijn eerste presidentsperiode worden nu opzijgeschoven, zonder enige consideratie voor de tegenpartij die er toch vanuit moet kunnen gaan dat afspraken op dit niveau, van verdragen tussen landen, zeker een heilige plicht moeten zijn voor landen die zo'n verdrag aangaan. Dit is slechts een voorbeeld; er zijn er meer zoals het opzeggen van het klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde te kunnen aanpakken. Daarnaast ook het totale gebrek aan respect voor de soevereiniteit van andere landen, zelfs van bondgenoten binnen de Noord-Atlantische verdragsorganisatie (NAVO). Het zou allang niemand meer verbazen als naast het vaarwel zeggen aan de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Verenigde Staten een dezer dagen uit de Wereldhandelsorganisatie (WTO) zou stappen, zeker als deze organisatie tot uitspraken zou komen die de regering-Trump niet aanstaan. Zowel China als de Europese Unie hebben in de huidige handelsperikelen verklaard de VS te zullen aanklagen bij de WTO.

Natuurlijk is het mogelijk dat deze steeds uitdagender houding van de Amerikaanse regering een andere koers krijgt. Dat zou vooral afhangen van de oppositie in het eigen land die nu weinig laat zien. Het zou zelfs kunnen dat op termijn er een andere regering komt die deze negatieve koers wijzigt, maar dan nog blijft om de vier jaar de mogelijkheid bestaan van een terugkeer aan de macht van deze groep, die weer de wereld op zijn kop zet.
Dat is dan ook weer meer dan waarschijnlijk want de wortels van de huidige confrontatie blijken niet alleen uit de opkomst van een mallotige president die op elk moment van gedachten kan veranderen, maar het zijn de acties van de politieke en economische machten in de Verenigde Staten die zich bewust zijn van de neergang in de economische, politieke en militaire overheersing van hun natie op het wereldtoneel. Trump en zijn medestanders erkennen ook dat er een wereld is ontstaan waarin de Verenigde Staten niet meer die onbetwistbare leider is. Hun these is kennelijk de verdeling van de wereld onder de grote actoren waarbij elk verantwoordelijk is voor hun eigen invloedssfeer.

Dit alles heeft uiteraard ook consequenties voor ons land, op zichzelf en als onderdeel van het Koninkrijk. Het gebrek aan respect aan Amerikaanse zijde voor akkoorden tussen landen heeft tot nu toe ons niet direct geraakt maar men kan er niet van op aan dat dit op zeker moment kan veranderen, juist omdat de VS geen betrouwbare partner meer is. Wij hebben bijvoorbeeld een akkoord over de vooruitgeschoven post van de Amerikaanse douane en immigratie in Aruba, een voorrecht dat uitermate belangrijk is voor het toerisme. Het is te hopen dat er in dit opzicht niets verandert, maar zijn we eigenlijk wel voorbereid op de beslissing om deze faciliteiten weg te halen?

Ook heeft het Koninkrijk sinds 1956 een verdrag met de VS, het Vriendschapsverdrag, dat wederzijds bepaalde mogelijkheden biedt aan de burger en onderneming om zich te vestigen in het andere land, met in principe dezelfde voorwaarden als aan de eigen ondernemingen te stellen. Het is in de huidige turbulente omstandigheden best voorstelbaar dat de Amerikaanse regering weigert om te voldoen aan de verantwoordelijkheid om dit verdrag loyaal uit te voeren. Wat zou daarvan het gevolg zijn?

Een ander belangrijk aspect is de mondiale tendens van verlies aan aanzien en invloed van de Amerikaanse munt. De huidige pogingen van de Amerikaanse regering om de hegemonie van de dollar in de wereldhandel te behouden zouden juist aanleiding zijn voor andere landen om handel te drijven en betaling te regelen buiten het op de dollar gebaseerde systeem om. Dit juist vanwege de Trump-regering die het met iedereen tegelijk aan de stok wil krijgen, waardoor het ontstaan van handelsrelaties zonder Amerikaanse betrokkenheid in het betalingsverkeer verder zal groeien. Aruba heeft een eigen munt die aan de Amerikaanse dollar is gekoppeld en we hebben niet de pretentie te beweren dat op korte termijn daar verandering in zou komen, maar het is wel van belang in het oog te houden dat onze afhankelijkheid van de dollar ons kan benadelen wanneer deze waarde verliest ten opzichte van andere belangrijke munten. Dit houdt verband met de enorme Amerikaanse publieke schulden. In de huidige omstandigheden kan het gebeuren dat landen als China en Japan overgaan tot het verkopen van hun omvangrijke portefeuilles aan Amerikaanse staatsobligaties, hetgeen in de biljoenen loopt.

Zolang we vooral met de Verenigde Staten handeldrijven zal er niet zoveel veranderen maar als we onze handelsrelaties willen diversifiëren kan dat alsnog een probleem worden. Vooral ook omdat we voorlopig zaken moeten doen met een staat die mogelijk akkoord noch arbitragefora meer erkent. Dan zijn we aangeland bij het moment dat er vertrouwen noch betrouwbaarheid meer bestaat.

Onzekerheid over de legaliteit van Airbnb op Aruba

De kwestie rond huizen en appartementen op Aruba die via platforms als Airbnb tijdelijk worden verhuurd aan toeristen, krijgt de laatste tijd veel aandacht van het publiek. Terwijl er wordt gesuggereerd dat de eigenaren van deze accommodaties hun 'eerlijke bijdrage' aan belastingen zouden moeten leveren, en dat hun impact op de lokale woningmarkt ter discussie staat, blijft de legaliteit van deze economische activiteit onzeker.

Uit informatie die de redactie van Bon Dia Aruba heeft ontvangen, blijkt dat sommige eigenaren die hun eigendom tijdelijk aan toeristen verhuren, hun bedrijf willen legaliseren, maar dat hun aanvraag voor een vergunning als onderneming wordt afgewezen. Terwijl sommige accommodaties wél een vergunning hebben verkregen om als vakantieverhuur te opereren, hebben andere eigenaren die niet gekregen. Tegelijkertijd is er ook geen sprake van een officieel moratorium op vergunningen voor verhuur via platforms als Airbnb, wat leidt tot een sfeer van onzekerheid onder deze eigenaren.

Ondertussen wordt verwacht dat deze ondernemingen wel belasting moeten betalen.

Onze redacteur sprak hierover eerder met de CEO van AHATA, Tisa LaSorte. Zij gaf toen aan dat dit soort verhuur op Aruba daadwerkelijk plaatsvindt. Het fenomeen groeit, met steeds meer appartementen. "Het begon met het verhuren van een kamer via Airbnb, en nu worden appartementen in de tuin van woningen gebouwd of verandert men het in een soort mini-hotel," vertelde LaSorte in 2020.

"Of het echt concurrentie is, weet ik niet, want het is een ander type toerist dat naar Aruba komt. Sommigen kiezen juist bewust voor een hotel om dichter bij het strand te zijn," aldus LaSorte. Zij gaf aan dat men via vliegtuigboekingen kan afleiden hoeveel toeristen kiezen voor een appartement in plaats van een hotel.

LaSorte bevestigde dat de groei van deze sector doorgaat. Ze benadrukte dat er zorgen zijn om ervoor te zorgen dat álle bedrijven belasting betalen, net als de reguliere hotels.

"Het is een serieuze kwestie, want naar schatting verblijft 25% van de toeristen in een Airbnb of appartement. En als je ziet dat deze markt groeit, dan is het belangrijk een strategie te ontwikkelen om te weten wat er precies gebeurt, en om passende maatregelen te nemen die ook resultaat opleveren," aldus LaSorte.

Wat verwacht wordt dat deze bedrijven moeten betalen, zijn de toeristenbelasting en de BBV (Bijzondere Belasting op Verblijf).

Volgens de Belastingdienst van Aruba (DIMP) geldt dat als men een hotelkamer, verblijf of timeshare verhuurt en daarvoor inkomsten ontvangt, men verplicht is de BBV te betalen. Onder een "verblijfsruimte" wordt ook een appartement, woning of ander type accommodatie verstaan dat commercieel of privé aan toeristen wordt verhuurd. Bijvoorbeeld: als je een appartement in je tuin aan toeristen verhuurt, ben je verplicht deze belasting te betalen. Het aantal toeristen dat het appartement huurt, maakt daarbij niet uit. Het idee is dat de belasting wordt geheven bij de toerist, en vervolgens afgedragen aan de DIMP.

Als de gast een inwoner van Aruba is en geregistreerd staat in het bevolkingsregister, hoeft de BBV niet betaald te worden.

DIMP legt verder uit dat naast de BBV ook toeristenbelasting moet worden betaald wanneer er aan toeristen wordt verhuurd.

De vraag blijft echter: hoe kunnen belastingen worden geheven op een onderneming die niet geregistreerd is, en dus feitelijk illegaal opereert? Met andere woorden: als er geen vergunning wordt verleend om deze ondernemingen volgens de wet te laten opereren, hoe kan men dan belasting en heffingen innen? In de eerste plaats moet er een systeem komen om deze sector te reguleren. Zolang dat ontbreekt, is het niet mogelijk om deze verhuurders op gelijke voet te behandelen als hotels.

Onze redacteur heeft contact opgenomen met minister van Economische Zaken, Geoffrey Wever, met vragen over het vergunningenbeleid rond Airbnb en of er momenteel een moratorium geldt op dergelijke vergunningen. Tot sluitingstijd van deze editie is er echter geen reactie ontvangen.

Raad van Commissarissen van AAA NV mogelijk volgende week alsnog ontslagen

Deze week circuleerden lokale berichten dat er volgende week een nieuwe poging zal worden ondernomen om de Raad van Commissarissen van Aruba Air**port Authority (AAA NV) te ontslaan. Het is niet de eerste keer dat dit nieuws rondgaat: vorige week vond al een eerdere vergadering plaats met hetzelfde doel, maar die leverde uiteindelijk niets op.**

Dit werd gemeld door het online nieuwsportaal NoticiaCla.

Volgens de berichtgeving staat er voor komende vrijdag een vergadering gepland waarin wordt geprobeerd de huidige Raad van Commissarissen te ontslaan, die vooralsnog in functie is gebleven.

Begin mei werd bekend dat de nieuwe regering, het kabinet AVP-Futuro, van plan is om alle leden van de Raad van Commissarissen van AAA NV te vervangen en nieuwe leden te benoemen. Op zichzelf is dit niet ongebruikelijk: bij aantreden van een nieuwe regering gebeurt het vaker dat zij vertrouwelingen benoemen in strategische posities.

Toch heeft deze situatie tot bezorgdheid geleid vanwege de manier waarop het ontslagproces wordt aangepakt, wat als strijdig met goed bestuur wordt beschouwd. De huidige leden zouden ontevreden zijn over de wijze waarop zij zijn geïnformeerd over hun aanstaande ontslag.

Minister van Toerisme, Wendrick Cicilia (AVP), bevestigde tegenover NoticiaCla dat er aan de huidige leden én het interim managementteam een uitnodiging was verstuurd voor een algemene vergadering, die vorige week zou plaatsvinden op het Bestuurskantoor. Tijdens deze vergadering zou het ontslag van de vier huidige leden worden besproken, evenals de benoeming van vier nieuwe leden.

Volgens de berichtgeving zouden de nieuwe kandidaten bestaan uit:
de huidige Chief of Staff van minister Cicilia,
een bestuurslid van de Aruba Tourism Authority (A.T.A.),
een voormalig lid van de Raad van Commissarissen van AAA NV,
en een Amerikaan met ervaring in de luchtvaartsector, die eerder al zitting had in de raad.

Er wordt gespeculeerd dat deze Amerikaan de vertegenwoordiger zou zijn van de Royal Schiphol Group, die volgens de onlangs ondertekende MoU (Memorandum of Understanding) een zetel heeft gevraagd in de vernieuwde Raad van Commissarissen.

Het grootste probleem blijft echter de manier waarop de vergadering is aangekondigd: de huidige leden van de raad ontvingen pas laat in de middag een e-mail met het verzoek om zich binnen een week beschikbaar te stellen voor een vergadering waarin hun ontslag zou worden besproken.

Parlementariër Clifford Heyliger (AVP) bezorgd over situatie tussen WEB en Utilities

Spreekt over mogelijk vertrek van directeur Koolman bij WEB

De afgelopen dagen circuleerden er berichten op sociale media en in de pers over een conflict tussen WEB Aruba N.V. en Utilities Aruba N.V., dat zou kunnen uitmonden in het vertrek van WEB-directeur dhr. Koolman. Tijdens een persconferentie uitte AVP-parlementariër Clifford Heyliger zijn bezorgdheid over deze situatie.

Volgens Heyliger werd vorige week al duidelijk dat Utilities Aruba N.V. de intentie had om de directeur van WEB te ontslaan “omdat hij hen zou tegenwerken in hun plannen”. Er zouden zelfs signalen zijn dat de vakbond dreigt Aruba plat te leggen als Koolman wordt ontslagen.

Heyliger legde uit dat dit conflict niet nieuw is; de WEB-directeur zou al geruime tijd weerstand ondervinden van Utilities, omdat hij weigerde mee te werken aan wijzigingen in de statuten.

In 2022 bracht Utilities een EOI (Expression of Interest) uit voor het windmolenpark van Rincón—een taak die normaal gesproken bij WEB ligt. Volgens Heyliger handelde Utilities hiermee buiten de normale procedures.

Op 22 september 2022 vroeg de vakbond VWI om een audiëntie bij de Gouverneur van Aruba en later ook bij de parlementaire energiecommissie, maar kreeg nul op het rekest. VWI wilde uitleggen dat Utilities met hun handelingen de statuten overtrad en illegaal handelde.

Op 14 oktober 2022 stuurden VWI en andere bonden, samen met CUA, brieven aan de premier en de voorzitter van het parlement over de EOI van Utilities, maar ontvingen geen reactie. Ze vroegen zelfs om onderzoek door de commissie voor goed bestuur, maar ook dat bleef onbeantwoord.

Heyliger stelde dat ondanks de beloften van integriteit en transparantie van de vorige regering, die beloften niet worden nageleefd. VWI zag zich genoodzaakt om zelf een dossier in te dienen bij het Openbaar Ministerie (OM), waarin werd gesteld dat de EOI onwettig was en direct moest worden gestopt. Utilities zou niet bevoegd zijn om openbare aanbestedingen voor windenergie uit te schrijven.

Volgens Heyliger riep het gedrag van Utilities twijfels op over mogelijke onregelmatigheden en een gebrek aan transparantie. Omdat VWI geen gehoor kreeg van regering of parlement, diende zij op 22 november 2022 het dossier in bij het OM. Maar het OM gaf aan niets te kunnen doen omdat VWI geen direct belanghebbende is—dat zou alleen WEB zelf zijn.

“Geloof je echt dat de directeur van WEB een klacht gaat indienen tegen zijn eigen baas bij het OM?” vroeg Heyliger retorisch. “Wat nu gebeurt, is exact dat scenario—en hij vreest ontslagen te worden.”

Na die afwijzing door het OM werd het EOI-proces inderdaad stilgelegd en tot op heden niet hervat, aldus Heyliger. Utilities wist volgens hem goed dat ze fout zaten en besloot daarom de statuten van zowel Utilities als WEB te wijzigen—en nu ook die van de Raad van Commissarissen.

Volgens Heyliger is het doel van die wijzigingen om zichzelf of bevriende relaties te bevoordelen, met name personen die door de MEP-regering zijn benoemd in toezichthoudende functies. Geen van deze wijzigingen zou volgens hem ten goede komen aan WEB Aruba als organisatie. “Het lijkt erop dat mensen worden benoemd om hun eigen belangen te beschermen of die van hun bondgenoten,” aldus Heyliger.

Hij stelt dat toezichthouders nu in plaats van toezicht te houden, worden gepositioneerd als ondergeschikten die akkoord moeten gaan met de directie. Hij noemt dat verontrustend en verwijst naar de Raden van Commissarissen van WEB, Elmar en Utilities, waar sprake zou zijn van eisen voor ‘golden handshakes’.

Heyliger verwees ook naar een soortgelijke situatie tijdens de regering van Nel Oduber, waarin hij als vakbondsman betrokken was bij onderhandelingen over statuten bij Elmar. Nu zou Elmar volgens hem direct aangestuurd worden door Utilities Aruba, waardoor de directie haar autoriteit is kwijtgeraakt en de onderneming kwetsbaar is geworden.

Tot slot gaf Heyliger aan parlementaire vragen te zullen indienen bij de verantwoordelijke minister. Hij wil onder meer weten:
Of de statuten van WEB daadwerkelijk zijn gewijzigd;
Of de directeur uiteindelijk toch akkoord is gegaan met de wijziging;
En of het waar is dat als hij nu niet meewerkt aan wijzigingen in de Raad van Commissarissen, hij zal worden ontslagen.

“Wij willen dat de regering snel actie onderneemt. Wat gebeurt er met Utilities? Wat is hun bedoeling? Wanneer worden de bestuursleden vervangen? En wanneer gaan we werk maken van echt beleid dat het land ten goede komt in de energiesector?” besloot hij.

Onrust in gevangenis: gedetineerden steken deel van complex in brand

(TheDailyHerald) – Dikke zwarte rookwolken stegen woensdagmiddag op uit de gevangenis van Point Blanche nadat gedetineerden brand hadden gesticht in een deel van de enige langetermijnstrafinstelling van het land.

Een video die binnen de gevangenis werd gemaakt, toont een groep gevangenen die samenklonterden bij een cel, terwijl er brand woedde in de gang van hun cellenblok.

Brandweerwagens werden ter plaatse gestuurd en een grote groep wetshandhavers werd opgeroepen om de onrust in te dammen.

Agenten van het Korps Politie Sint Maarten (KPSM) en de Koninklijke Marechaussee werden woensdag aan het eind van de middag waargenomen op weg naar de gevangenis, samen met leden van het Vrijwilligerskorps Sint Maarten (VKS). Ook werden drie ongemarkeerde voertuigen gezien met zwartgeklede leden van het Alpha Team die met hoge snelheid over de W.J.A. Nisbethweg (Pondfillweg) richting Point Blanche reden.

Mountain Dove Road, de toegangsweg naar de gevangenis, werd tijdelijk afgesloten.

Verscheidene politieagenten stonden bij de ingang om het verkeer tegen te houden.

Rond 18:00 uur was de orde hersteld en "alle gevangenen zijn veilig en geteld," aldus minister van Justitie Nathalie Tackling in een verklaring.

Ambulancepersoneel behandelde drie gevangenen voor lichte verwondingen, meldde een woordvoerder van minister Tackling aan deze krant. Volgens politiewoordvoerder Joe Josepha zijn er geen verwondingen gemeld bij de politie of andere handhavers.

Tackling gaf aan dat zij hulp van het leger heeft gevraagd om de gevangenis te beveiligen en de orde te handhaven. Er is momenteel een detachement van het Korps Mariniers gestationeerd op Sint Maarten. "De veiligheid van het publiek, het gevangenispersoneel en de gedetineerden blijft onze hoogste prioriteit. We tolereren geen wetteloosheid en nemen alle nodige maatregelen om de controle te behouden en de rechtsorde te handhaven," aldus Tackling.

Tackling en de leiding van KPSM hielden woensdag laat een spoedoverleg over de situatie in de gevangenis. Premier dr. Luc Mercelina zou daarbij ook aanwezig zijn geweest.

De omvang van de schade aan de faciliteit moet nog worden vastgesteld, maar geen van de 80 gevangenen is tot woensdagavond 20:30 uur overgebracht naar de politiecel in Philipsburg of Simpson Bay, aldus de woordvoerder van minister Tackling.

De oorzaak van de onrust kon tot het moment van publicatie nog niet worden bevestigd, maar gevangenen klagen al jarenlang over erbarmelijke omstandigheden en een gebrek aan goede voorzieningen in de gevangenis van Point Blanche.

De gevangenis kampt bovendien met capaciteitsproblemen, wat ertoe heeft geleid dat sommige gevangenisstraffen niet worden uitgevoerd wegens een tekort aan cellen. Een officier van justitie vertelde vorig jaar aan deze krant dat er "honderden" mensen opgeroepen moeten worden om hun straf uit te zitten.
Ook zijn er gevallen geweest waarbij gevangenen voortijdig zijn vrijgelaten om plaats te maken, zoals vorig jaar, toen een veelpleger die was veroordeeld tot drie jaar cel wegens oplichting, al een dag na zijn vonnis werd vrijgelaten. Dit gebeurde ondanks dat de rechter had bepaald dat de samenleving beschermd moest worden tegen deze bekende oplichter.

De bouw van een nieuwe, grotere gevangenis zal pas in 2028 voltooid zijn, vertelde minister Tackling in februari aan de justitiecommissie van het parlement. Van de totale kosten van 52 miljoen Amerikaanse dollar draagt de Nederlandse overheid 30 miljoen euro bij aan het project; de rest wordt gefinancierd door de regering van Sint Maarten.

Curaçao stelt indiening van aangepaste begroting 2025 uit in afwachting van herfinanciering van schuld

(CuraçaoChronicle) – De regering van Curaçao heeft de aangepaste begroting voor 2025 nog niet ingediend bij het College financieel toezicht (Cft), omdat er nog geen duidelijkheid is over de herfinanciering van een aflossing van 140 miljoen gulden aan schulden. De onderhandelingen met Nederland hierover zijn nog gaande, zo maakte de regering bekend in een persverklaring.

Hoewel de indiening momenteel is uitgesteld, heeft het Ministerie van Financiën wel al een gedetailleerde reactie gegeven op het adviesrapport van het Cft. Belangrijke wijzigingen in de begroting zijn onder andere:
De beslissing om het nieuwe ziekenhuisgebouw van het CMC niet over te nemen in eigendom;
Uitstel van een investering van 25 miljoen gulden in een windmolenpark;
Hogere belastingopbrengsten als gevolg van economische groei;
Lagere personeelskosten door niet-ingevulde vacatures;
En stabiliteit van sociale fondsen, die binnen de geraamde niveaus blijven.

In lijn met de aanbevelingen van het Cft is de regering bovendien van plan om in oktober een schuldaflossing van 60 miljoen gulden te doen.

De regering van Curaçao benadrukte haar blijvende inzet voor het bereiken van langdurige financiële stabiliteit, en verklaarde dat zij de dialoog met zowel het Cft als de Nederlandse regering zal voortzetten om een verantwoord begrotingsbeleid te waarborgen.

Curaçaose man gearresteerd in Colombia wegens vermeende betrokkenheid bij internationale cocaïnesmokkel

(CuraçaoChronicle) – De Colombiaanse autoriteiten hebben Michael Francis de Haseth gearresteerd, een man geboren op Curaçao, die wordt verdacht van betrokkenheid bij internationale cocaïnesmokkel. Dat melden meerdere internationale media.

De Haseth werd aangehouden in Cartagena na de uitvaardiging van een zogenoemde Red Notice door INTERPOL, op verzoek van het Nederlandse Openbaar Ministerie in Den Haag. Hij wordt ervan beschuldigd een coördinerende rol te hebben gespeeld bij de smokkel van meer dan 100 kilogram cocaïne in 2022, voornamelijk via de haven van Rotterdam.
De verdachte wordt geconfronteerd met meerdere aanklachten, waaronder de handel en het vervoer van illegale verdovende middelen.
De Colombiaanse autoriteiten hebben bevestigd dat zij meewerken aan het uitleveringsproces, en De Haseth zal naar verwachting worden overgedragen aan Nederland, waar hij terecht zal staan.
De arrestatie maakt deel uit van een bredere internationale inspanning om grensoverschrijdende georganiseerde misdaad te bestrijden en weerspiegelt de nauwe samenwerking tussen politie- en justitiële autoriteiten in verschillende landen.